

วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ

Journal of Liberal Arts and Service Industry

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2562 Vol. 2 No. 3 September – December 2019

โครงการจัดตั้งภาควิชาอุตสาหกรรมบริการและนวัตกรรมภาษา

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ISSN 2586-9612

กองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนามัย ดำเนตร

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กองบรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ นาวาอากาศโท ดร.สุมิตร สุวรรณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.เรียงชัย ต้นสุชาติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.บรรพต วิรุณราช มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษ จรินทร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สาโรจน์ เผ่าวงศ์กุล มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐวรรณ มุสิก มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีทัต ตรีศิริโชติ มหาวิทยาลัยบูรพา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เอกฉัตร ต้นศิริ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา ชาทตระกูล มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พันเอก ดร.ขจรศักดิ์ ไทยประยูร โรงเรียนเสนาธิการทหารบก

อาจารย์ ดร.เขวิกา สุขเยี่ยม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาจารย์ ดร.สุรศักดิ์ บุญประสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาจารย์ ดร.อิสระพงษ์ พลธานี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาจารย์ ดร.นุจรี ภาคาสัตย์ มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ ดร.ปิยพงศ์ เขตปิยรัตน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาจารย์ ดร.ศุภสิทธิ์ เลิศบัวสิน มหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ ดร.จันทนา ฤทธิ์สมบูรณ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

อาจารย์ ดร.สัญญา บริสุทธิ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

อาจารย์ ดร.ชัยภูวนุช โมราศิลป์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

อาจารย์ ดร.สุพัตรา คำแหง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

อาจารย์ ดร.ชมพูนุช พูลพิศฐาน สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

อาจารย์ ดร.ซีพี เลื่อนลอย บริษัท ไออาร์พีซี จำกัด (มหาชน)

อาจารย์ ดร.ชาญ ลายลักษณ์ บริษัท ดีทีซี เอ็นเตอร์ไพรส์ จำกัด

อาจารย์ ดร.สมศักดิ์ สุวรรณสุขกุล กรมสรรพสามิต

อาจารย์ ดร.อัครณ ถนนมเนื่อ สำนักงานการบัญชีกรณีกาและกฎหมาย

อาจารย์ ดร.นุชประวีณ์ ลิขิตศรีณย์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาจารย์ ดร.ชนัญญ์ ดินตะบู่ระ

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาจารย์ ดร.อัญชิษฐา ภูอุดม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อาจารย์ ดร.ตฤพล แสงนาค

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บรรณาธิการฝ่ายจัดการ

นางสาวศิริสมณี มาลีรัตน์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นางสาวกรรณิการ์ สุชีวงศ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นางสาวกาญจนา โพธิ์นิยม

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ

(Journal of Liberal Arts and Service Industry)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2562 Vol. 2 No. 3 September – December 2018

วัตถุประสงค์ เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย บทความวิชาการ และบทความทวิภาคีที่มีคุณภาพในศาสตร์ทางด้านอุตสาหกรรมบริการ: การท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคาร ภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมบริการ ธุรกิจการบิน ธุรกิจประชุม ศิลปศาสตร์ ธุรกิจเรือสำราญ ภาษาและวรรณคดี ภาษาอังกฤษ การแปล ภาษาศาสตร์ประยุกต์ การจัดการ การบัญชี การตลาด รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศีลภาศาตร์ ทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนานวัตกรรม (Routine to Research) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเป็นสื่อกลางในการนำเสนอเพื่อบทความที่มีคุณภาพ และมาตรฐานสูง ที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ หลากหลายสาขาในอนาคต

กำหนดการตีพิมพ์ ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม-เมษายน
ฉบับที่ 2 เดือน พฤษภาคม-สิงหาคม
ฉบับที่ 3 เดือน กันยายน-ธันวาคม

คำชี้แจง

1. บทความที่ได้รับผ่านการพิจารณาถ้อยแถลงโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (Peer Review) ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาที่บทความนั้นเกี่ยวข้องอย่างน้อยจำนวน 2 ท่าน (Double-Blind Peer Review) ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะไม่ทราบว่าเป็นผู้ใด และไม่มีส่วนได้เสียกับผู้ตีพิมพ์บทความนั้น รวมทั้ง บทความทวิภาคีที่มีการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 1 ท่าน
2. บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน ไม่ใช่ความคิดเห็นของผู้จัดทำวารสารและไม่ใช้ความรับผิดชอบใด ๆ ของกองบรรณาธิการวารสารศิลปศาสตร์อุตสาหกรรมบริการ

ที่อยู่ โครงการจัดตั้งภาควิชาอุตสาหกรรมบริการและนวัตกรรมภาษา
คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
เลขที่ 1 หมู่ 6 ตำบลกำแพงแสน อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม 73140
โทร. 0-3435-2285 โทรสาร 0-3435-2385 โทรศัพท์ (ภายใน) 3099 , 3976 , 3977
http://dsil.flas.kps.ku.ac.th/sil_journal/index.php

*บทความที่ได้รับผ่านการพิจารณาล้นกรองโดยผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (Peer Review) ที่มีความรู้ความสามารถในสาขาที่บทความนั้นเกี่ยวข้องอย่างน้อยจำนวน 2 ท่าน (Double-Blind Peer Review) ซึ่งทั้งสองฝ่ายจะไม่ทราบว่าแต่ละฝ่ายเป็นผู้ใด และไม่มีส่วนได้เสียกับผู้ตีพิมพ์บทความนั้น รวมทั้ง บทความหนึ่งสัปดาห์มีการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 1 ท่าน

**บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารเป็นความคิดเห็นของผู้เขียน มิใช่ความคิดเห็นของผู้จัดทำวารสารและไม่ใช้ความรับผิดชอบใด ๆ ของกองบรรณาธิการวารสารศิลปศาสตร์อุตสาหกรรมบริการ

วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2562 Vol. 2 No. 3 September – December 2019

ISSN 2586-9612

บทบรรณาธิการ

วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการมีนโยบายที่จะตีพิมพ์ปีละ 3 เล่ม โดยเปิดรับบทความจากนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและนิสิตนักศึกษาทั้งระดับปริญญาตรี โท และเอก ร่วมส่งบทความเข้ามาตีพิมพ์เผยแพร่ บทความในวารสารในประเด็นเกี่ยวกับอุตสาหกรรมบริการ: การท่องเที่ยว การโรงแรม ภัตตาคาร ภาษาอังกฤษเพื่ออุตสาหกรรมบริการ ธุรกิจการบิน ธุรกิจประชุม ศิลปศาสตร์ ธุรกิจเรือสำราญ ภาษาและวรรณคดี ภาษาอังกฤษ การแปล ภาษาศาสตร์ประยุกต์ การจัดการ การบัญชี การตลาด รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ ทรัพยากรมนุษย์ และการพัฒนานวัตกรรม (Routine to Research) โดยรับตีพิมพ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ฉบับนี้มีงานวิจัย 5 บทความ ได้แก่ 1) การสร้างตัวตนผ่านสายตาสังคมของแม่วัยรุ่น อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ก่อนร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2569 2) คุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู 3) การรับรู้นโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว 4) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น (Earning Per Share (EPS)) กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์ กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 5) การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การให้บริการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นบทความที่ทันสมัยและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ในนามของกองบรรณาธิการวารสารการบริการและการศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสาร ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้อ่าน นักวิชาการ และผู้สนใจที่ติดตามวารสารของเรา ทำนุ้ขอฝากผู้อ่านทุกท่านหากท่านใดมีความสนใจจะตีพิมพ์บทความวิจัย บทความวิชาการ ติดต่อได้ที่กองบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนามัย ดำเนตร

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิจัย / บทความวิชาการ

หน้า

การสร้างตัวตนผ่านสายตาสังคมของแม่วัยรุ่น อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ก่อนร่างยุทธศาสตร์การป้องกัน

และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2569

1

ปิยวรรณ จันทน์, และศรีสุพร ปิยรัตน์วงศ์

คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง

จังหวัดหนองบัวลำภู

14

มริญตรี คำมา, สุจิตรา แสงจันทา, นิโรจน์ วงศ์เมืองแก่น, และ วัชรภรณ์ พรหมพลเมือง

การรับรู้นโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว 23

สิริมาศ หมั่นสาย, ธนสุนทร สว่างสาส์, และ อธิภัทร กิจจารักษ์

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น (Earning Per Share (EPS)) กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของ

หลักทรัพย์ กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

40

ลักขณา โอฬารฤกษ์, จิตติมา เต็มแก้ว และ ปราณี ช้างวงษ์

การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การให้บริการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของ

ผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช

48

บุญญวันต์ จิตประคอง

การสร้างตัวตนผ่านสายตาสังคมของแม่วัยรุ่น อำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา ก่อนร่าง
ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-
2569

Identity Creation Through Teenage Mother's Sight, Chana, Songkhla,
Before Drafting Strategy on Prevention and Solving National the
Teenage Pregnancy Problem, 2017-2026

Received 2 May 2019

Revised 9 June 2019

Accepted 15 June 2019

ปิยวรรณ จันทู และศรีสุพร ปิยรัตน์วงศ์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Piyawan Channoo and Srisuporn Piyaratnawong

Prince of Songkla University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างตัวตนของแม่วัยรุ่นในการเผชิญหน้ากับสังคม ก่อนร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2569 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ แม่วัยรุ่นในอำเภोजะนะ จังหวัดสงขลา จำนวน 10 ราย ประกอบกับข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเขียนรายงานผลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า วัยรุ่นเกิดการตั้งครรภ์ขึ้นในวัยเรียนทั้งสิ้น อยู่ในช่วงอายุต่ำกว่า 19 ปี ซึ่งการถูกมองว่าเป็นเด็กใจแตก ซึ่งทำให้วัยรุ่นเปลี่ยนบทบาทกลายเป็นแม่ที่ยังไม่พร้อม และได้รับผลกระทบจากสังคมในการดำรงชีวิตของแม่วัยรุ่นเป็นอย่างมาก ดังนั้นแม่วัยรุ่นกลุ่มนี้จึงสร้างตัวตนใหม่ให้สังคมยอมรับและสามารถที่จะเริ่มต้นชีวิตในวันข้างหน้าได้ โดยการแต่งงานย้ายพื้นที่ ศึกษาต่อ และการทำงาน

คำสำคัญ: การสร้างตัวตน สังคม แม่วัยรุ่น

Abstract

The purpose of this study was to create identity of teenage mother while encountering with social before drafting strategy on prevention and solving national the teenage pregnancy

problem, 2017-2026. This study was qualitative research. Data collections were deep interview and non-participant observation. The main participant was ten teenage mothers, Chana, Songkhla including, related research paper. There was content analysis and research was reported by descriptive research. As a result, teenagers were pregnant in studying age, under 19 years that changed them to unprepared mother and there were a lot of effects to their living in social. Therefore, teenage mothers created identity for social accepting, began their married life, moved the place, continued studying and found a job in the future.

Keywords: Identity Creation, Social, Teenage Mother

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยเกิดการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นจำนวนมากสถิติจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กล่าวถึงการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสถิติการคลอดลูกของแม่วัยรุ่นมีมากถึงปีละ 1.29 แสนคน หรือเท่ากับมีแม่วัยรุ่นกว่า 1 ล้านคนในรอบ 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญและรุนแรง ประเทศไทยมีข้อบ่งชี้ว่าวัยรุ่นไทยมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นและมีอายุน้อยลงเรื่อยๆ ทำให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การตั้งครรภ์ในวัยเรียนเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในหลายประเทศโดยมีระดับความรุนแรงแตกต่างกันและส่วนที่คล้ายคลึงกัน คือ การตั้งครรภ์ในวัยเรียนทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจจัดกลุ่มปัจจัยได้เป็น 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านสถานศึกษา และปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อม ผู้หญิงวัยเรียนที่ตั้งครรภ์อาจเลือกที่จะทำแท้งหรือตั้งครรภ์ต่อไปจนกระทั่งคลอดไม่ว่าจะเป็นในกรณีใดก็ตาม (ศรีเพ็ญ ตันติเวชส และคณะ, 2556) เมื่อวัยรุ่นมีปัญหาการตั้งครรภ์ย่อมมีผลกระทบที่ตามมา ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ อันเป็นผลต่อระดับครอบครัว ระดับสังคม และระดับเศรษฐกิจ ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นมีความเชื่อมโยงกัน ทรงยศ พิลาสันต์ (2557) จากปัญหาที่วัยรุ่นตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม อาจประสบปัญหาต่อการเลี้ยงดูและการดำรงชีวิตในครอบครัว รวมทั้ง เกิดปัญหาด้านสังคม ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญในการดำรงชีวิต เมื่อวัยรุ่นส่วนใหญ่เกิดการตั้งครรภ์ในวัยเรียนจะต้องหยุดเรียนและเลิกเรียนกลางคัน ถึงแม้ว่าจะไม่มีบทบัญญัติที่ห้ามนักเรียนที่ตั้งครรภ์ไปเรียนหนังสือที่โรงเรียน แต่การยอมรับทางสังคมอาจไม่เป็นเช่นนั้น ซึ่งนักเรียนที่ตั้งครรภ์จะตัดสินใจหยุดเรียนหรือเลิกเรียนกลางคัน อาจเกิดจากหลายสาเหตุ เช่น ความรู้ของตนเอง การถูกกดดันจากครอบครัวหรือจากผู้บริหารสถานศึกษา การไม่ได้รับการยอมรับจากเพื่อนนักเรียนและชุมชน การถูกมองว่าเป็นการประมาทผิดจารีตทางสังคม ถูกผู้ปกครองห้ามไปโรงเรียนเนื่องจากเห็นว่าเป็นความเสี่ยงของครอบครัว หรือความจำเป็นต้องออกจากโรงเรียนเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว เป็นต้น

ดังนั้น จึงเกิดการสร้างตัวตนใหม่ในวัยรุ่นที่เปลี่ยนบทบาทกลายเป็นแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ขึ้นเพื่อให้สังคมยอมรับ ซึ่งสังคม ชุมชนแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน พื้นที่อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลาเป็นพื้นที่พหุวัฒนธรรม มีประชากรทั้งไทยพุทธ และมุสลิม ซึ่งสัดส่วนของมุสลิมมีมากกว่าร้อยละ 75.14 ศาสนาพุทธ ร้อยละ 24.86 โดยกลุ่มคนในสังคมต่างให้ความสำคัญกับจารีตประเพณีเป็นอย่างมาก คำนึงถึงกฎระเบียบตามหลักศาสนา เมื่อมีผู้ใดประพฤติผิดก็จะถูกจับจ้องเป็นพิเศษ ในกรณีปัญหาแม่วัยรุ่น อำเภอจะนะมีจำนวนแม่วัยรุ่นมากเป็นอันดับที่ 3 ของจังหวัดสงขลา (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา, 2560) ซึ่งปัจจุบัน พ.ร.บ.การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 และมีร่างยุทธศาสตร์การป้องกันแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2569 เพื่อแก้ปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยเฉพาะ ซึ่งเดิมไม่มีโอกาสทางสังคมเพื่อให้กับแม่วัยรุ่นเหมือนปัจจุบัน

งานวิจัยชิ้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสร้างตัวตนของแม่วัยรุ่นในการเผชิญหน้ากับสังคมก่อนเกิด ร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่นระดับชาติ ปี พ.ศ. 2560-2569 ภายใต้ผลกระทบของสังคม

นิยามศัพท์

การสร้างตัวตน หมายถึง การประกอบสร้างตัวเองขึ้นใหม่เพื่อการดำรงชีวิตในแต่ละวัน

สังคม หมายถึง บริบทแวดล้อม รวมถึงคนในชุมชน อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา

แม่วัยรุ่น หมายถึง หญิงวัยรุ่นที่เกิดการตั้งครรภ์ในช่วงอายุต่ำกว่า 19 ปี

ประโยชน์ที่ได้รับ

สามารถเป็นข้อเสนอแนะและแนวทางในการบรรเทาปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับแม่วัยรุ่นในปัจจุบัน

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาความเป็นตัวตน ที่เป็นตามแนวทางของ มิเชล ฟูโกต์ (1994) ที่เป็นการนำเสนอแนวคิดของการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ในด้านการก่อตัวทางวาทกรรมและความสัมพันธ์อันเป็นวิธีการสร้างความรู้แบบโบราณคดี ร่วมกับการสืบสานปฏิบัติการที่เป็นวาทกรรมและปฏิบัติการที่ไม่ใช่วาทกรรม (Foucault, 1994) ตลอดจนการสร้างความสัมพันธ์ทางอำนาจในรูปแบบวงศาวิทยาที่เป็นกระบวนการสร้างความรู้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงตัวตนของมนุษย์ที่แท้จริง จนมีการเปลี่ยนแปลงที่ต่อเนื่องที่ทำให้ตัวตนของมนุษย์มีลักษณะที่หลากหลายเปลี่ยนแปลงร่างไปตามสถานการณ์ทางสังคมและสำนึกของตัวตน โดยเป็นการแสดงตัวตนที่เป็นความสัมพันธ์ทางอำนาจ ที่เป็นตัวกำหนดทางสังคมหรือเป็นการรับรู้ทางสังคม โดยมนุษย์มีกำลังความสามารถที่จะสร้างความเป็นตัวตนของตนเอง จากศิลปะแห่งการดำรงชีวิตย่อมความสัมพันธ์กับจริยธรรมในการดำรงชีวิต ซึ่งเป็นการแสดงถึงความเป็น

มนุษย์ที่อยู่ร่วมในสังคม เมื่อบุคคลยึดถือเทคโนโลยีแห่งตัวตนที่เปลี่ยนผ่านบุคคลให้เป็นตัวตนที่รู้จัก ซึ่งแสดงว่าตัวตนของมนุษย์ดำรงอยู่อย่างเสรีและมีความรู้สึกนึกคิดของตนเอง โดยธรรมชาติมนุษย์นั่นเองที่สร้างตัวตนของตนเองขึ้นมา โดยความเป็นตัวตนของมนุษย์นั้นจะก่อตัวขึ้นภายในความสัมพันธ์ทางอำนาจที่ดำรงอยู่ในสังคมและวัฒนธรรมของตนเอง สำหรับการสร้าง “ความเป็นตัวตน” (Rabinow, 1984; เบญจวรรณ อุทัยฉาย, 2561) ในการวิเคราะห์สถานการณ์ทางสังคมของไทย มีผลการวิจัยเกี่ยวกับการสร้างตัวตนเป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง ในเรื่อง “คู่กับคนอำนาจและการต่อต้านขัดขืน” (สายพิน ศุพุทธรมงคล, 2545) ที่แสดงออกให้เห็นกระบวนการกำเนิดตัวตนของนักโทษจากลักษณะการทำงานตามอำนาจเชิงวินัย และจากผลการวิจัยเรื่อง “ชุมชนกับการปกครองชีวญาณ: กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีในภาคเหนือของไทย” (Tanabe, 2008) ที่เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการปฏิบัติการสร้างพื้นที่ทางสังคม มากกว่าการแสดงถึงวิธีการดำเนินชีวิตที่ถึงพร้อมซึ่งความสมบูรณ์ของคน (เบญจวรรณ อุทัยฉาย, 2561)

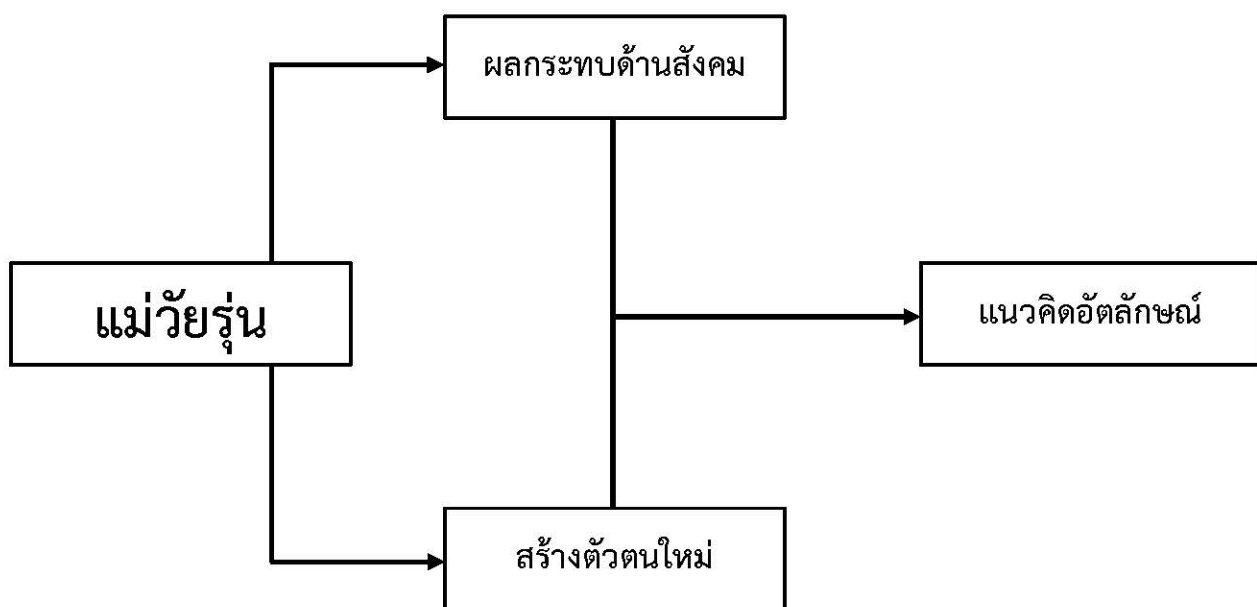
การเป็นมารดา เป็นปรากฏการณ์ที่สลับซับซ้อนซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นปทัสถานและเป็นสถานะที่ถูกคาดหวังจากคนส่วนใหญ่ในสังคมกระแสหลัก โดยวัฒนธรรมที่ชายเป็นใหญ่ (patriarchy) ว่าเป็นผู้หญิงมีสถานะและบทบาทควบคู่กับการตั้งครรภ์ นั่นคือ หากผู้หญิงตั้งครรภ์ก็ต้องรับผิดชอบในการเป็นมารดาด้วย รวมถึงต้องมีบทบาทของผู้ใหญ่ที่มีวุฒิภาวะและความรับผิดชอบ แต่หากการเป็นมารดาเกิดขึ้นในวัยรุ่นที่ศาสตร์ต่างๆ ในสังคมยุคปัจจุบันดังเช่น ด้านสังคมวิทยา ด้านจิตวิทยา และด้านสุขภาพ ได้ให้ความหมายว่าช่วงวัยรุ่นนั้นว่าเป็นช่วงวัยที่ยังไม่มีวุฒิภาวะเพียงพอ และอาจไม่สามารถปรับตัวได้เหมาะสมต่อการตั้งครรภ์และการเป็นมารดา กล่าวคือ แม้ร่างกายจะสามารถตั้งครรรภ์ได้ แต่พัฒนาการทางด้านจิตใจ และการปรับตัวกับสังคมยังไม่สมบูรณ์ และยากต่อการเป็นมารดาให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสะท้อนให้เห็นวิถีคิด และการมองความจริงต่อการเป็นมารดาของวัยรุ่นในด้านลบเป็นความไม่เหมาะสม โดยการมองให้เป็นปัญหาจากมุมมองของคนนอก (outsider views) มากกว่าการมองความจริง ของการเป็นมารดาจากมุมมองของมารดาที่เป็นวัยรุ่นเอง ดังนั้น จากวิถีคิด และวิธีทำ ความเข้าใจต่อการเป็นมารดาของวัยรุ่นดังกล่าว ผลการศึกษาจึงสะท้อนออกมาในด้านลบเป็นส่วนใหญ่ (บุญมี ภูด่านจัว, กนกนุช ชื่นเลิศสกุล, และวรรณิ์ เดียววิเศษ, 2556; พิมพ์ศิริ พรหมใจษา, 2557)

การสร้างพื้นที่ในสังคม เป็นกระบวนการสร้างสัญลักษณ์ เพื่อให้เกิดการยอมรับร่วมกันของคนในพื้นที่ ซึ่งในพื้นที่มีกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางโครงสร้าง การปกครอง ประเพณี และวัฒนธรรม (วุฒินันท์ แท่นนิล, 2551) การสร้างลักษณะพื้นที่เชิงจินตภาพ ซึ่งเป็นตัวแทนเชิงสัญลักษณ์ เพื่อให้เกิดกระบวนการสร้างความหมายเชิงพื้นที่ เพื่อสร้างความความทรงจำเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์กันของบุคคลจากการ สร้างความหมายและความเข้าใจร่วมกันในพื้นที่ อีกทั้ง กระบวนการความสัมพันธ์เชิงอำนาจของกลุ่มต่างๆ ซึ่งเป็นผลกระทบจากความเหลื่อมล้ำในสังคม สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งระดับสังคมย่อย เช่น ครอบครัว สถาบันการศึกษาศึกษา ไปจนถึงระดับสังคม ทำให้พวกเขาเหล่านั้นต้องเผชิญกับภาวะคนที่ไร้พื้นที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ณัฐวุฒิ อัสวโกวิทวงศ์, 2554) พื้นที่ทางสังคม

แบ่งออกเป็น 3 ระดับ (ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ, 2554) ประกอบด้วย 1) การปฏิบัติการของพื้นที่ ที่เป็นรูปแบบการสร้างภาพลักษณ์ทางสังคม ให้เกิดความสัมพันธ์กันของสมาชิกในพื้นที่ 2) ภาพตัวแทนของพื้นที่ เป็นสิ่งที่เป็นตัวแทนยึดเหนี่ยวความสัมพันธ์ อาจเป็นสัญลักษณ์ รหัส หรือความรู้ที่สร้างขึ้นของความสัมพันธ์ของสมาชิก และ 3) พื้นที่แห่งภาพตัวแทน เป็นพื้นที่ที่เกิดขึ้นเพื่อปกปิดบางด้านของชีวิตและสังคม จากการก่อตัวที่มีความทับซ้อนกันของสัญลักษณ์ รหัส หรือสิ่งที่สมาชิกในพื้นที่สร้างขึ้นมา ขับเคลื่อนโดย กลไกความสัมพันธ์ในพื้นที่ทางสังคม คือ 1) สร้างให้เกิดการกำหนด สร้างกฎเกณฑ์ กฎระเบียบ รูปแบบการต่อรองเพื่อควบคุมคนและลักษณะการใช้พื้นที่ของสมาชิกในสังคม และ 2) ความเป็นปัจเจกบุคคลก่อให้เกิดการต่อต้าน ขัดขืน กฎเกณฑ์ ระเบียบต่างๆ เพื่อสร้างการอยู่รอดของตน (พิมพ์ศิริ พรหมใจษา, กรรณิการ์ กันธะรักษา, และจันทรรัตน์ เจริญสันติ, 2557; ฐิติวังน ทองแก้ว และพิทักษ์ ศิริวงศ์, 2559)

กรอบแนวคิดการศึกษา

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสร้างตัวตนของแม่วัยรุ่นในการเผชิญหน้ากับสังคมก่อนเกิดร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่น ปี พ.ศ. 2560-2569 โดยศึกษาแนวคิดอัตลักษณ์เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาและวิเคราะห์ในประเด็นของการสร้างตัวตนใหม่ของแม่วัยรุ่น

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งเป็นการวิจัยที่ทำในสถานการณ์ที่เป็น ธรรมชาติใช้วิธีการศึกษา และเครื่องมือในเก็บข้อมูลที่หลากหลาย การปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenology approach) ใช้หลักการค้นหาความรู้หลักการค้นหาความรู้ที่เป็นความจริงจากแหล่งรากเงาของข้อมูล (Grounded Theory Approach) เน้นทำความเข้าใจและรู้จริงรู้ลึกละเอียดแบบเป็นองค์รวมทุกมิติทุกส่วนของประเด็นเรื่องที่ทำการศึกษา (Holistic) ข้อมูลต้องมีคุณภาพ และมีความน่าเชื่อถือว่าถูกต้องตามปรากฏการณ์ลักษณะ พฤติกรรมที่แสดงออก สัญลักษณ์ที่พบเห็น เนื้อหาที่บรรยาย ฯลฯ ที่ต้องผ่านการ ตรวจสอบสามเส้าแล้ว (Triangular Check) เน้นหลักการ วรรังสรรค์วิทยา (Constructionism) ในการวิเคราะห์เพื่อตีความหมาย ปรากฏการณ์สัญลักษณ์พฤติกรรม เนื้อหาข้อมูลขึ้นมาเป็นข้อค้นพบแล้วมาอภิปรายผล (สิรินภา กิจเกื้อกูล, 2561)

ผู้ให้ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาการสร้างตัวตนของแม่วัยรุ่นในการเผชิญหน้ากับสังคมก่อนเกิดร่าง ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์วัยรุ่น ปี พ.ศ. 2560-2569 ผู้วิจัยจึงเลือกผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ดังนี้ ผู้ให้ข้อมูล คือ หญิงวัยรุ่นในพื้นที่อำเภอจะนะที่ตั้งครรภ์ในช่วงอายุต่ำกว่า 19 ปี ในปี พ.ศ.2555-2558 จำนวน 10 ราย โดยใช้การกำหนดกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ซึ่งใช้แนวทางการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

การเข้าหาผู้ให้ข้อมูล

การเข้าหากลุ่มผู้ให้ข้อมูล ถือเป็นเรื่องที่ทำได้ยาก จึงใช้วิธีการที่เรียกว่า Snowball เป็นวิธีการเลือกกลุ่ม ตัวอย่างจากการแนะนำต่อ ๆ กัน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างนี้ถูกเลือกมาโดยทางอ้อม คือผู้วิจัยไม่ได้ติดต่อกับกลุ่มเป้าหมาย โดยตรงในเบื้องต้น แต่เลือกบุคคลให้สัมภาษณ์ ด้วยการเลือกจากการสอบถามบุคคลภายนอกที่อาจจะรู้จักกับ บุคคลเหล่านั้นแล้วจึงติดต่อขอสัมภาษณ์กับบุคคลนั้นโดยตรง และให้บุคคลนั้นช่วยหาหรือแนะนำคนรู้จักต่อ ๆ กัน เครื่องมือ

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth interview) สัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยกำหนดแนวคำถามไว้อย่างกว้าง ๆ ในประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา โดยจะทำการ สัมภาษณ์แม่วัยรุ่น จำนวน 10 ราย การสัมภาษณ์จะนัดหมายตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูลหลัก ในขณะที่ สัมภาษณ์จะทำการจดบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และบันทึกเทปขณะสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ครบถ้วนถูกต้องและมีหลักฐานอ้างอิง

2. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant observation) เป็นการสังเกตพฤติกรรม บรรยายภาพ สิ่งแวดล้อม สัมพันธภาพ ลักษณะการสื่อสารด้วยภาษาพูดและกริยาท่าทาง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพของสุภางค์ จันทวานิช (2546) เป็นหลักในการวิเคราะห์ โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาและเขียนรายงานผลด้วยการพรรณนาวิเคราะห์เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุและผลกระทบของนักเรียน นักศึกษาที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผลกระทบด้านสังคมกับการถูกตีตรา

จากบริบทสังคม อำเภोजะนะ มีประชากรนับถือศาสนาอิสลามร้อยละ 75.14 ศาสนาพุทธ ร้อยละ 24.86 การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นที่ไม่พร้อมถือเป็นเรื่องที่ผิดและไม่น่ายอมรับในสังคม และมีการดูหมิ่น ดิฉินนินทา ว่าร้ายจนเกิดความคับแค้นใจ

“เราโดนปะกับมะไล่ออกจากบ้าน เราไม่มีที่ไป ไม่มีใครให้พึ่ง เราจำเป็นต้องทำทุกอย่างเพื่อให้
เราอยู่รอด เราทิ้งความเป็นตัวเราไปหมดเลยใครจะมองยังงี้ เราต้องมองข้ามมันไป
แล้วเริ่มต้นชีวิตใหม่ให้เร็วที่สุด เหตุการณ์วันนั้นทำให้เราเตือนสติตลอดว่าวันนี้แยะ
เดียวเวลาผ่านไปมันดีขึ้นเอง”

เจ (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 18 สิงหาคม 2561

“ตอนหนูท้องตอนนั้นนะ คนข้างบ้านว่าหนูด่าหนู ว่าง่ายบ้างโน้นบ้างนี่บ้าง
หนูนี้อายจนไม่อยากจะออกจากบ้าน”

เอ (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 13 สิงหาคม 2561

“คนรอบข้างเราทั้งเพื่อน ชาวบ้าน มองเราว่าใจแตก
เรากลัวไปหมดไม่กล้าไปโรงเรียน สงสารพ่อแม่”

บี (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 13 สิงหาคม 2561

“เราว่าพื้นที่อื่น หรือชุมชนอื่นอาจจะไม่มองไม่ตีตราถึงขนาดนี้หรอก แต่บ้านเราเป็นอิสลามไง
เขาเลยมองว่าเป็นคนไม่ดีทั้งที่เราแค่พลาด ไม่มีใครเข้าใจเราเลยนอกจากมะ”

ซี (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 14 สิงหาคม 2561

“ตอนเราพลาดท้องเราเรียนโรงเรียนปอเนาะ เราออกจากโรงเรียนเลย เพราะถ้าทางโรงเรียนรู้
เราต้องโดนไล่ออก เพื่อนต้องว่าเรา เราอายเลยลาออกเลย “

เอฟ (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 16 สิงหาคม 2561

การสร้างตัวตนใหม่

1. สร้างตัวตนใหม่โดยการแต่งงาน

การสร้างตัวตนโดยการแต่ง จากการศึกษาพบว่าเป็นแม่วัยรุ่น นับถือศาสนาอิสลามทั้งสองคน ซึ่งมองว่าการแต่งงานคือทางออกในการยับยั้งไม่ให้คนในชุมชนนินทาว่าร้าย และบวกกับการแสดงถึงความถูกต้องตามหลักศาสนา

“เราถูกคนข้างบ้านมองไม่ดี ถูกนินทาทุกวันพอพวกเขาเริ่มรู้ว่าเราท้อง เราเลยต้องแต่งงาน เอาจริง ๆ ตอนนั้นคิดว่าการแต่งงานดีที่สุดแล้วสุดท้ายตอนนี้ไม่ดีเลย การแต่งงานครั้งนั้นคือเราส่งสารพ่อแม่อยากเอาหน้าพวกเขาไว้ เลยแต่งงาน”

บี (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 13 สิงหาคม 2561

“ตามหลักศาสนาของเราพอทาคิดเรื่องแบบนี้ก็ต้องนิกะ (แต่งงาน)

ชาวบ้านก็ได้หยุดด่าว่าร้ายนินทาเยอะเยอะ”

ดี (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 15 สิงหาคม 2561

2. สร้างตัวตนใหม่โดยการย้ายพื้นที่

การสร้างตัวตนโดยการย้ายพื้นที่ เกิดจากการพ่อแม่ไม่ยอมรับ มีหน้ามีตาทางสังคมให้ความสำคัญกับผู้คนในสังคมมาก จึงจำเป็นต้องย้ายไปอยู่พื้นที่อื่น เพื่อให้คนในชุมชนลืมและไม่นำมาพูดต่อ ๆ กัน

“เราท้องปะกับมะไม่ยอมรับ ไล่เราออกจากบ้าน เราย้ายไปอยู่สะเดา เขารับไม่ได้เลย

เขาวัวทำให้เขาถูกนินทา พาหน้าพวกเขาไม่รอด เราอิสลามด้วยแหละ

เราท้องไม่มีคนยอมรับไงเลยโดนหนักคนแถวบ้านก็มองเราเหมือนเราไปฆ่าคนตาย”

เจ (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 18 สิงหาคม 2561

“เราอยู่บ้านไม่ได้ เพราะพ่อแม่เราเขามีหน้าตาทางสังคมพ่อเป็นตำรวจ แม่เราเป็นครู เขารับ

ไม่ได้ เขาส่งเราไปอยู่ภูเก็ดยู่ประมาณ 2 ปี เราเข้าใจเขาแหละคงอายมาก ๆ เราไปเริ่มชีวิตใหม่

ที่นั่นอย่างลำบากมาก ๆ ช่วงแรกเราร้องไห้ แต่สุดท้ายแล้วเราก็ก้าวมันได้ เพราะลูก”

เอฟ (นามสมมุติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 16 สิงหาคม 2561

3. สร้างตัวตนใหม่โดยการศึกษาต่อ

การสร้างตัวตนโดยการศึกษา วัยรุ่นเกิดการตั้งคร่ำครึขึ้นโดยไม่พึงประสงค์ และอยู่ภายใต้ระบบการศึกษา จึงทำให้ วัยรุ่นเกิดความกลัว และการถูกดูหมิ่น นินทา ตามลักษณะของบริบทสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน แต่ภายใต้ความกลัวนั้นกลุ่มแม่วัยรุ่นมองหาโอกาสให้กับตัวเอง ถึงแม้เกิดการผิดพลาดขึ้นในชีวิตแต่มีความต้องการการยอมรับของคุณครู เพื่อน และครอบครัวซึ่งเป็นสิ่งสำคัญ โอกาสจากกลุ่มคนเหล่านี้จึงมีอิทธิพลต่อการสร้างตัวตนในการดำรงชีวิตของกลุ่มแม่วัยรุ่นมาก ถึงแม้ว่าจะหยุดเรียนไป 1 ปี แต่การกลับเข้ามาสู่ระบบการศึกษาถือเป็นเรื่องที่น่าแสดงความยินดี

“หนูโชคดีมากที่ที่บ้านหนูเขาให้โอกาสหนู ตอนแรกเขาก็บอกว่า พ่อไม่รับไม่ได้เลย เขาไม่คุยกับหนู 3 เดือน ตอนนั้นหนูได้กลับไปเรียนมันเป็นโอกาสที่ดีของหนูเลยวันที่ขอพ่อแม่กลับไปเรียนในวันที่หนูต้องอยู่คือกลัวจริง ๆ กลัวมาก ๆ ตอนนั้นเ่ก่ขึ้นเยอะเลย 555 (หัวเราะ)”

เอ (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 13 สิงหาคม 2561

“แม่บอกให้เรากลับมาเรียนต่อให้จบ ไม่ต้องสนใจใครให้สนใจแค่อนาคตลูกก็พอ เราเลยตั้งหน้าตั้งตากลับมาเรียนต่อ”

โอ (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 19 สิงหาคม 2561

“เราต้องตอนเราอยู่ ม. 5 เทอม 2 ช่วง 1-7 เดือนเราไปเรียนปกติใส่เสื้อผ้าตัวใหญ่ ๆ ไม่มีใครสังเกต พอช่วง 8 เดือน มีคนเริ่มนินทา ที่บ้านก็เริ่มสงสัย เราเลยตัดสินใจปรึกษาครูที่ปรึกษาเขาแนะนำให้เราบอกที่บ้านแต่เรากลัวไม่กล้า แต่ก็ยังมาเรียนนะ มาเรียนเราไม่เคยมีความสุขเลย เพราะสายตาแต่ละคนที่มอง ช่วงหลัง ๆ เราก็อยู่บ้านและขอครูมาทาการบ้านที่บ้าน ขอสอบที่บ้านและตัดสินใจบอกแม่ แม่ก็ช็อค แต่โชคดีที่ครูมาพูดให้แม่ใจอ่อนและเมื่อตอนเราคลอดเราหยุดเรียนไป 1 ปี ตอนนั้นเรากลับไปเรียนช้ากว่าเพื่อนคนอื่น 1 ปี”

เค (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 19 สิงหาคม 2561

“ตอนรู้ตัวเองว่าต้องหยุดเรียนไป 1 ปี ตอนแรกคือจะไม่เรียนแล้ว เราต้องตอนอยู่ปี 1 แฟนเราก็อยู่ปี 1 พ่อต้องเราหยุดเรียน แต่ให้แฟนเรียนต่อ พอเราคลอดลูก จับได้ว่าแฟนเราเขามีผู้หญิงคนอื่น เลยเลิกกัน เป็นแรงทำให้เราอยากกลับไปเรียน เพื่อที่จะให้ดีกว่าพ่อของลูก เจ็บใจ”

คิว (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 20 สิงหาคม 2561

4. สร้างตัวตนใหม่โดยการทำงาน

การสร้างตัวตนโดยการทำงานทำ เป็นทางเลือกหนึ่งที่แม่วัยรุ่นนำมาใช้ในการดำรงชีวิตในแต่ละวัน เพื่อบุตรและครอบครัว โดยการมองข้ามสิ่งรอบข้างและเพียงกล้ายอมรับความจริงที่เกิดขึ้น และกล้าที่เผชิญหน้ากับคนในสังคม ถึงแม้บางครั้งครอบครัวไม่ยอมรับแต่ความรับผิดชอบในบทบาทความเป็นแม่ต้องดิ้นรนเพื่อลูกที่เกิดมาและพร้อมที่จะเสี่ยงด้วยตัวคนเดียว

“เราเปิดใจกล้าเผชิญหน้ากับคนรอบ ๆ ข้าง เราไม่ยากสนใจ เราตัดสินใจออกมาขายของหน้า

บ้านขายของเล็ก ๆ น้อย ขายพวกน้ำปั่น ยำวันเส้น ยำมาม่า”

ซี (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 14 สิงหาคม 2561

“เราคลอคลุกได้ 50 วัน เราตัดสินใจออกทำงานทำเราเลยใช้วุฒิ ม.6

สมัครงานที่โลตัส ได้หาเงินเลี้ยงลูก”

จี (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 17 สิงหาคม 2561

“เราต้องปะกับมะไม่ยอมรับ โลเราออกจากบ้าน เราอึดท้องแล้วไปทำงานทำที่สะดวก

เราก็ได้ทำงานนั่งเฝ้าโรงแรม ตอนนี้เราหาเงินทำงานเลี้ยงลูกคนเดียว”

เจ (นามสมมติ) สัมภาษณ์เมื่อ วันที่ 18 สิงหาคม 2561

สรุปและอภิปรายผล

วัยรุ่นเกิดการตั้งคร่ำครวญขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนบทบาทกลายเป็นแม่วัยรุ่น และมีผลกระทบที่ตามมา ซึ่งแม่วัยรุ่นมองผลกระทบที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องใหญ่มากในทางบริบทสังคมในทางการดำรงชีวิต คือ ผลกระทบด้านสังคม เนื่องจากสังคมตีตราว่าเป็นเด็กใจแตกโดยไม่ได้เปิดโอกาสทางสังคมมากเหมือนในปัจจุบัน จึงทำให้แม่วัยรุ่นสร้างตัวตนใหม่ขึ้นมา ผู้วิจัยจึงจำแนกประเด็นในการสรุปออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ผลกระทบด้านสังคมกับการถูกตีตรา ผลกระทบด้านสังคม เป็นเรื่องใหญ่ที่สุดในการดำรงชีวิตของแม่วัยรุ่น เนื่องจากบริบทของสังคมมีความแตกต่างจากที่อื่น อำเภอนี้จะเป็นสังคมที่มีสัดส่วนประชากรนับถือศาสนาอิสลามมากกว่าประชากรนับถือศาสนาพุทธ เมื่อเกิดการตั้งคร่ำครวญขึ้นเขาจะมองเป็นเรื่องความผิดศีลธรรม ซึ่งผลกระทบด้านสังคมมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของแม่วัยรุ่นมาก จึงทำให้แม่วัยรุ่นจำเป็นต้องสร้างตัวตนใหม่ให้กับตนเองเพื่อให้ตนสามารถยืนหยัดในสังคมได้อย่างปกติสุขและการไม่ถูกมองเป็นอื่น ถึงแม้สายตาสังคมยังจ้องจ้องและมองไม่ดีก็ตาม แต่แม่วัยรุ่นมีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงโดยตัวเองสักวันหนึ่งเวลาผ่านไปทุกอย่างมันก็จะดีขึ้นเอง การเปลี่ยนแปลงนั้น คือการสร้างตัวตนใหม่ขึ้นมา ทั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ รินา ต๊ะดี (2560) ที่ว่าการตั้งคร่ำครวญและการเป็นแม่ตอนวัยรุ่นจะไม่ใช่ที่ยอมรับ และส่งผลกระทบทางด้านลบอย่างชัดเจน แต่เมื่อ

เวลาผ่านไป แม่วัยรุ่นเริ่มเรียนรู้ที่จะรับมือกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและมีการปรับตัวเพื่อรับบทบาทใหม่ในฐานะแม่ได้อย่างเหมาะสม โดยความช่วยเหลือจากครอบครัวซึ่งมีความสำคัญ ในการบรรเทาความรุนแรงของผลกระทบทางด้านลบที่เกิดจากการตั้งครรภ์ และการเลี้ยงบุตรในวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นส่วนใหญ่สามารถก้าวผ่านการเปลี่ยนผ่านที่สำคัญในชีวิตได้ ทั้งเรื่องการค้นหาอัตลักษณ์และทิศทาง ในชีวิต และการเปลี่ยนบทบาทจากวัยรุ่น นักเรียน ลูกมาเป็นวัยรุ่นผู้ใหญ่ วัยทำงาน และแม่

2. การสร้างตัวตนใหม่เป็นความต้องการประกอบสร้างการกระทำขึ้นเองด้วยความยินยอมชอบใจของแม่วัยรุ่นเอง สิ่งสำคัญที่สุด คือแรงผลักดันจากลูกและครอบครัว จึงเป็นเหตุทำให้เขากล้าที่เผชิญหน้ากับสังคม กล้าที่จะลุกขึ้นมาเพื่อให้การดำรงชีวิตในวันข้างหน้าสดใสอีกครั้งหนึ่ง โดยแม่วัยรุ่นสร้างตัวตนใหม่ขึ้นมาเพื่อการดำรงชีวิตในวันต่อ ๆ ไป ผ่านสังคมพหุวัฒนธรรมที่ยึดมั่นในหลักจารีต ประเพณี ทั้งหมด 5 ตัวตนใหม่ ได้แก่ การสร้างตัวตนใหม่โดยการแต่งงานเป็นการปฏิบัติตามพิธีทางศาสนาเพื่อไม่ให้ชาวบ้านหรือคนในสังคมดูถูก รวมไปถึงการดิ้นรนหนี การสร้างตัวตนใหม่โดยการย้ายพื้นที่ถิ่นเป็นความต้องการของครอบครัว เนื่องจากทางครอบครัวรับไม่ได้กับปัญหาที่เกิดขึ้น จึงต้องการรักษาหน้าตาทางสังคมไว้จึงย้ายพื้นที่ให้แม่วัยรุ่นได้ไปใช้ชีวิตอยู่ในพื้นที่อื่นด้วยตัวของตัวเอง การสร้างตัวตนใหม่โดยการศึกษาต่อ เป็นโอกาสที่แม่วัยรุ่นส่วนใหญ่ต้องการมากที่สุดในการดำรงชีวิตต่อไป เนื่องจากแม่วัยรุ่นให้ความสำคัญกับการศึกษาและอนาคตข้างหน้าในการเลี้ยงดูบุตรให้เติบโตขึ้นมาภายใต้การยอมรับของสังคม และหลีกเลี่ยงการถูกประณามจากคนในสังคมด้วยความผิดพลาดของแม่ การสร้างตัวตนใหม่โดยการทำงาน เป็นความรับผิดชอบที่ก้าวข้ามช่วงวัยไปอีกหนึ่งระดับ ด้วยการทิ้งความผิดพลาดไว้และเลือกที่จะมองข้ามกล้าเผชิญหน้ากับสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นสิ่งสำคัญที่สุดคือบุตร

การสร้างตัวตนใหม่ของวัยรุ่น ล้วนแล้วให้ความสำคัญกับบุตรทั้งสิ้น การเผชิญหน้าสังคมภายใต้การไม่ยอมรับของสังคมเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน แต่แม่วัยรุ่นได้ก้าวผ่านจุดนั้นมาได้ด้วยความเข้มแข็ง และไม่กลัวที่จะลำบาก เพื่อการดำรงชีวิตและอนาคตของแม่วัยรุ่นและบุตรที่กำลังจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการศึกษาควรจัดให้หน่วยงานที่ดูแลและเกี่ยวข้องแก่หญิงตั้งครรภ์ในวัยรุ่น โดยเฉพาะหน่วยงาน ผู้ประสานงานระหว่างบ้านและโรงเรียน โดยให้การดูแลหรือรับผิดชอบจะทำให้นักเรียน นักศึกษาเห็นเป็นอุทาหรณ์ เพื่อเตือนสติตนเอง

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ผลการศึกษาสามารถนำไปพัฒนา และต่อยอดเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบประเด็นผลกระทบที่เกิดจากสังคม และการปรับตัวในการดำรงชีวิตในสังคมของแม่วัยรุ่น ภายใต้ร่างยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาแม่วัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560-2569 ก่อนและหลังบังคับใช้

เอกสารอ้างอิง

- ฐิติวจน์ ทองแก้ว, และพิทักษ์ ศิริวงศ์. (2559). การสร้างพื้นที่ทางสังคมและการดำรงอัตลักษณ์ของคนพิการที่ทำงานในองค์กรด้านการสื่อสาร โทรคมนาคม. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 9(3), 1443-1462.
- ณัฐวุฒิ อัสวโกวิทวงศ์. (2554). ภาพตัวแทน ความหมาย และความเป็นการเมือง; บทวิเคราะห์เชิง Lefebvrian สู่อุตสาหกรรม. *วารสารวิจัยและสารสถาปัตยกรรม/การผังเมือง*, 8(1), 75-88.
- ทรงยศ พิลาสันต์. (2557). ผลกระทบจากการตั้งครรภในวัยรุ่นไทย ภายใต้โครงการประเมินเทคโนโลยีและนโยบายสุขภาพ. *Policy Brief*, 2(15), 1-4.
- บุญมี ภูตานัจว, กนกนุช ชื่นเลิศสกุล, และวรรณิ เตียววิศเรศ. (2556). ตัวตนใหม่: ประสบการณ์การเป็นมารดาของนักเรียนที่ตั้งครรภ์โดยไม่ตั้งใจ. *Thai Journal of Nursing Council*, 28(2), 58-74.
- เบญจวรรณ อุทัยชัย. (2561). แนวคิดเรื่องตัวตนที่รู้จักและกระบวนการสร้างตัวตนของมิเชล ฟูโกต์. *CRMA Journal of Humanities and Social Sciences*, 5, 159-208.
- ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ. (2554). คนข้ามเพศ: ตัวตน วัฒนธรรมย่อยและพื้นที่ทางสังคม. *วารสารดำรงวิชาการ คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(1), 98-125.
- พิมพ์ศิริ พรหมใจษา, กรรณิการ์ กันธะรักษา, และจันทรีรัตน์ เจริญสันติ. (2557). ผลของการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมต่อบทบาทการเป็นมารดาในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น. *Nursing Journal*, 41(2), 97-106.
- พิมพ์ศิริ พรหมใจษา. (2557). ผลของการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมต่อบทบาทการเป็นมารดาในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น. *พยาบาลสาร, Nursing Journal*, 41(2), 97-106.
- รีนา ติเต. (2560). ชีวิตวัยรุ่นหญิงเมื่อต้องเป็นแม่. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 13 “ความเป็นธรรมและความเป็นไทด้านเพศและการเจริญพันธุ์: ความท้าทายที่ไม่สิ้นสุด”* (หน้า 159-172). นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วุฒินันท์ แท่นนิล. (2551). *การสร้างพื้นที่ทางสังคมเพื่อหลีกเลี่ยงความเป็นชายขอบของคนพลัดถิ่นชุมชนกะเหรี่ยงพลัดถิ่น ตำบลบ้านคา อำเภอบ้านคา จังหวัดราชบุรี* (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศรีเพ็ญ ดันติเวสส, ทรงยศ พิลาสันต์, อินทิรา ยมาภัย, ชลัญธร โยธาสุมทร, อภิญา มัตเตช, ณัฐจรัส เองมหัสสกุล. (2556). *สถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในประเทศไทย 2556*. กรุงเทพฯ: กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข.
- สายพิน สุพุทธมงคล. (2545). *คู่มือกับคน: อำนาจและการต่อต้านชายขอบ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสงขลา. (2560). *อนามัยแม่และเด็ก (ออนไลน์)*. สืบค้น 10 กันยายน 2561, จาก

https://hdcservice.moph.go.th/hdc/main/index_pk.php.

สิรินภา กิจเกื้อกูล. (2561). งานวิจัยเชิงคุณภาพ: กระบวนทัศน์ที่แตกต่างและมโนทัศน์ที่คลาดเคลื่อน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 20(1), 272-283.

สุรางค์ จันทวานิช. (2546). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

References

Foucault, M. (1994). *The Order of Things: An Archaeology of the Human Sciences*. New York: Vintage Books.

Foucault, M., & Rabinow, P. (1984). *The Foucault reader*. New York: Pantheon Books.

Tanabe, S. (Ed.). (2008). *Imagining communities in Thailand: Ethnographic approaches*. Chiang Mai: Silkworm Books.

คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู

Desirable Characteristics of Accountants for Small and Medium Enterprises (SMEs) in Muang Nongbua Lamphun Province

Received 8 May 2019

Revised 12 June 2019

Accepted 17 June 2019

มิรุณตรี คำมา สุจิตรา แสงจันดา

นิโรจน์ วงศ์เมืองแก่น, และวัชรารภรณ์ พรหมพลเมือง

วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต

Miruntee Kamma, Sujittra Sangchanda,

Nirote Wongmuangkaen, and Watcharaporn

Pitchayabundit College

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู (2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำแนกตามลักษณะและรูปแบบของธุรกิจ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 169 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ คือการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F-test หรือ One way ANOVA ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ระดับคุณสมบัติ นักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพการบัญชีและด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานและด้านความรู้ทั่วไปมีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์โดยจำแนกตามลักษณะและรูปแบบของธุรกิจพบว่า ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีลักษณะธุรกิจแตกต่างกันและรูปแบบธุรกิจที่ต่างกันนั้น มีความต้องการคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน ด้านความรู้ทั่วไปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นคุณสมบัตินักบัญชีที่พึงประสงค์ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: นักบัญชีที่พึงประสงค์ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

Abstract

The objectives of this study were (1) to study desirable characteristics of accountants needed in small and medium enterprises (SMEs) in Muang Nongbua Lamphu province and (2) to compare desirable characteristics of accountants required for small and medium enterprises (SMEs) in Muang Nongbua Lamphu province classified by nature and types of business. Target population were the entrepreneurs running small and medium enterprises (SMEs) in Muang Nongbua Lamphu province, which the samples were 169 entrepreneurs chosen in this study. Data collection used was a questionnaire and statistics analysis employed were frequency, percentage, mean, standard deviation, F-test, or one way ANOVA. The study found the degree required for desirable characteristics of accountants on professional knowledge with competency and professional ethics based on the requirements of entrepreneurs in small and medium enterprises was in the highest level. In addition, the accountants' desirable characteristics on basic knowledge influencing working performance and general knowledge needed were in high level. As the comparison of the desirable characteristics of accountants classified by nature and types of business was conducted, it was found that the entrepreneurs of small and medium enterprises require significantly different characteristics of accountants on professional knowledge and competency, basic knowledge affecting working performance, and general knowledge. However, the desirable characteristic of accountants on professional ethics is not different based on the perceived needs of entrepreneurs of small and medium enterprises.

Keywords: desirable characteristics of accountants, small and medium enterprises

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจแบบเปิด (Open economy) ที่ประเทศได้มีการติดต่อทำกิจกรรมการซื้อขายสินค้าและบริการร่วมกับประเทศเพื่อนบ้านหรือนานาประเทศ เพื่อให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกในการพัฒนาและนำความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ประเทศ รวมทั้ง เป็นส่วนสำคัญในการผลักดันให้ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ประเทศไทย มีส่วนสนับสนุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) นับได้ว่าเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยให้ก้าวไปข้างหน้า จากข้อมูลสถิติของแผนการส่งเสริมวิสาหกิจ

ขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2555-2559) โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ระบุว่า ในปี 2553 ประเทศไทยมีจำนวนวิสาหกิจรวมทั้งสิ้น 2,924,912 ราย โดยแบ่งเป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถึงร้อยละ 99.60 แต่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เหล่านี้สามารถสร้างผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ได้เพียงร้อยละ 42.35 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งประเทศ ดังนั้น ในปัจจุบันองค์กรภาครัฐและเอกชนจึงร่วมมือกันส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะ และเปิดโอกาสให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไทยมีช่องทางการทำธุรกิจมากขึ้น (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม กระทรวงอุตสาหกรรม, 2554) ซึ่งนำไปสู่การเติบโตอย่างรวดเร็วและมั่นคงวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างยิ่งของระบบเศรษฐกิจโดยหากประเทศมีผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสินค้า/บริการ/กระบวนการผลิต มีความเข้มแข็ง และมีความคิดในเชิงสร้างสรรค์และนวัตกรรมก็สามารถสร้างคน สร้างงาน สร้างอาชีพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า/บริการ สร้างทักษะฝีมือ สร้างเงินตราเข้าประเทศและท้ายที่สุดก็สามารถสร้างความยั่งยืนให้กับระบบเศรษฐกิจของประเทศ (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2553)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ที่หลายฝ่ายได้ตระหนักถึงความสำคัญของธุรกิจประเภทนี้ โดยให้การสนับสนุนในหลากหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ช่วยเหลือธุรกิจตัวเองและพัฒนาขึ้นให้เป็นกลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ การประกอบวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้ประสบผลสำเร็จมีปัจจัยสนับสนุนหลายประการ ส่วนใหญ่สิ่งที่ผู้ประกอบการมองข้าม มักเป็นเรื่องระบบข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้องและมีการควบคุมที่สำคัญผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ จะอาศัยข้อมูลทางการบัญชีเป็นแนวทางในการบริหารธุรกิจ ข้อมูลทางการบัญชีจะช่วยให้ผู้ประกอบการในการวางแผน ตัดสินใจ และควบคุมการดำเนินงานไปสู่เป้าหมาย ข้อมูลที่ผู้ประกอบการต้องการย่อมแตกต่างกันไปตามสถานการณ์ สภาพแวดล้อมและปัญหาที่เกิดขึ้น วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่มีระบบบัญชีที่ซับซ้อนเหมือนธุรกิจขนาดใหญ่ แต่ผู้ประกอบการก็ยังคงให้ความสำคัญโดยการจดบันทึกรายการทางการค้า ที่เกิดจากการประกอบธุรกิจลงในสมุดบัญชีอย่างเป็นระบบ (อภิญา วิเศษสิงห์, 2556) เพื่อสามารถนำข้อมูลที่เกิดขึ้นไปจัดทำรายงานทางการเงิน รวมทั้ง การรายงานเพื่อการบริหารให้มีความสอดคล้องทางเศรษฐกิจ อันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ (โสภภาพรณ ไชยพัฒน์, 2555) นอกจากนี้ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ที่ทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ดำเนินไปได้ด้วยดี เป็นวิธีการที่ธุรกิจต้องมีการควบคุมทางการเงินบัญชี ซึ่งเริ่มตั้งแต่การวางแผน การจัดตั้งขั้นตอนการปฏิบัติงาน การบริหารงานภายใน การป้องกันรักษาสินทรัพย์ และการจดบันทึกทางการเงินบัญชีให้มีความถูกต้องและมีความน่าเชื่อถือ ตลอดจนการกำหนดวิธีการเพื่อให้มั่นใจว่ารายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้รับการอนุมัติโดยผู้บริหารรายการหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ได้รับการจดบันทึกอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชี การเปลี่ยนแปลง หรือโยกย้ายสินทรัพย์ต้องได้รับการอนุมัติโดย

ผู้บริหาร ข้อมูลทางการบัญชีของกิจกรรมควรมีการกระทำเป็นครั้งคราวตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม เพื่อเป็นการสรุปข้อมูลให้หน่วยงานมีการพิจารณาและวิเคราะห์การเงินของหน่วยงาน ได้อย่างทันที โดยพนักงานบัญชีมีบทบาทสำคัญในการวางระบบบัญชีเพื่อการบริหารและการรายงานทางการเงินที่ถูกต้องและเชื่อถือได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดพื้นฐานของการควบคุมทางการเงิน (นันทวดี วุฒิกรณ์, 2551; สรัชช์ บุญวุฒิ, และ ไพฑูรย์ อินตะชน, 2559)

ดังนั้น คณะผู้ทำวิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อนำข้อมูลที่ได้นั้นไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นและแนวทางให้กับนักบัญชี ให้มีคุณภาพ มีความรู้ความสามารถและมีความชำนาญตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และยังสามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนานิสิตนักศึกษา จัดการเรียนการสอน พัฒนาหลักสูตรสาขาการบัญชีในมหาวิทยาลัยให้เหมาะสม เพื่อเพิ่มศักยภาพของนิสิตนักศึกษาให้มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ในอนาคตให้กับสถานประกอบการต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สามารถนำข้อมูลไปพัฒนานักบัญชีของตนเองได้
2. ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในเชิงวิชาการ

บททวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีมีจุดประสงค์เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำงานในองค์กร ซึ่งจากการศึกษาความหมายของการบัญชียังมีผู้ให้ความหมายไว้ และสามารถสรุปได้ว่า การบัญชี คือ กระบวนการจัดทำรายงานทางการเงินอย่างเป็นระบบ การจดบันทึก จำแนก จัดหมวดหมู่รายการ และสรุปผลเพื่อจัดทำได้ออกมาเป็นรายงานทางการเงินที่แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงาน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินที่เป็นประโยชน์ต่อผู้นำรายงานทางการเงินไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ โดยแต่ละองค์กรจะมีลักษณะของการทำงานที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง แต่มีเป้าหมายเดียวกันคือ มุ่งเน้นที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่องค์กร หากนำข้อมูลที่นักบัญชีมีอยู่นั้นมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานต่าง ๆ ก็จะสามารถช่วยเพิ่มคุณค่าให้แก่ตัวนักบัญชี หน่วยงานและองค์กรได้ (มยุรี เกื้อสกุล และวุฒิ วัชรโธมประเสริฐ, 2558; สมบูรณ์ กุมาร และฐิตินันท์ กุมาร, 2557; กมลภ สันตะจัทร์, 2561; กัญธนา ดิษฐ์แก้ว, ยุพรัตน์ จันทรแก้ว, นิภาพร นุ่มนวล, และเชิดพงษ์ ขำประดิษฐ์, 2562)

โดยที่องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ต้องประกอบด้วยความรู้ 3 ด้าน คือ

1. ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพการบัญชี การเงิน การบัญชีบริหาร และการบัญชีภาษีอากร

2. ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน เช่น ภาษา เทคโนโลยีสารสนเทศ การตลาด การจัดการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ ความรู้ในศิลปวัฒนธรรมและวัฒนธรรมความสามารถในการคิด อ่าน เขียน การวิเคราะห์ วิจัย ที่สำคัญคือคุณธรรม จริยธรรม และการมีจรรยาบรรณในวิชาชีพตามมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชี หรือมาตรฐานอื่นใดที่เกี่ยวข้องตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ ซึ่งสภาวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วยข้อกำหนด ดังนี้ 1) ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต 2) ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน 3) ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ 4) ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติบุคคล (เฉลิมขวัญ ครุบุญยงค์, 2556; มยุรี เกื้อสกุล และวุฒิ วัชรโถมประเสริฐ, 2558; สมบูรณ์ กุมาร และฐิตินันท์ กุมาร, 2557; กมลภู สันทะจัทร์, 2561; กัญธนา ดิษฐ์แก้ว, ยุพรัตน์ จันทร์แก้ว, นิภาพร นุ่มนวล, และเชิดพงษ์ ขำประดิษฐ์, 2562)

จากมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standards for Professional Accountants: IES) ในฉบับที่ 2 (คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี, 2550) กำหนดให้นักบัญชีมืออาชีพต้องมีความรู้ทางวิชาชีพที่ต้องครอบคลุม 1) การบัญชีการเงินและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง 2) ความรู้ขององค์กรธุรกิจ และ 3) ความรู้ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) มีจริยธรรมและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ชัยนรินทร์ วีระสถาวณิชย์ (2548) และสุชาดา กิระนันท์ (2543) ได้กล่าวไว้ว่านักบัญชียุคใหม่ควรต้องมีคุณลักษณะที่ต้อง มีความรู้พื้นฐานด้านการบัญชีและเข้าใจระบบบัญชี มีเข้าใจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักการนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ในการค้นคว้า ติดตามการเปลี่ยนแปลงในโลกธุรกิจ ตลาด การเงิน รวมทั้งมาตรฐานการบัญชีใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นตลอดเวลา ความเป็นอิสระในการทำงาน มีจิตสำนึกและจรรยาบรรณของวิชาชีพการบัญชี (มยุรี เกื้อสกุล และวุฒิ วัชรโถมประเสริฐ, 2558; สมบูรณ์ กุมาร และฐิตินันท์ กุมาร, 2557; กมลภู สันทะจัทร์, 2561; กัญธนา ดิษฐ์แก้ว, ยุพรัตน์ จันทร์แก้ว, นิภาพร นุ่มนวล, และเชิดพงษ์ ขำประดิษฐ์, 2562)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นวิธีค้นหาความรู้และความจริง เน้นที่ข้อมูลเชิงตัวเลข พยายามออกแบบวิธีการวิจัยให้มีการควบคุมตัวแปรที่ศึกษาต้องจัดเตรียมเครื่องมือรวบรวมข้อมูล จัดกระทำสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องให้เป็นมาตรฐาน และใช้วิธีการทางสถิติช่วยวิเคราะห์และประมวลข้อสรุป (ประสพชัย พสุนนท์, 2557) โดยมีประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือ และการวิเคราะห์ ดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร (Population) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 297 ราย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2558)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ประกอบการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 169 ราย โดยเปิดตาราง Krejcie & Morgan (ปาจริย์ ผลประเสริฐ และกัญธนา ดิษฐ์แก้ว, 2559) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) แบบเป็นระบบ (Systematic Sampling)

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานและตำแหน่งในสถานประกอบการ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการและการปฏิบัติงานทางการบัญชี ได้แก่ ลักษณะของธุรกิจ รูปแบบของธุรกิจ และทุนจดทะเบียน

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นข้อคำถามถึงความต้องการในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพการบัญชี ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน ด้านความรู้ทั่วไป และด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากการเก็บแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรม R (Version 3.2.2) มาวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ จำแนกตามลักษณะและรูปแบบของธุรกิจเพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยใช้ค่าสถิติ F-test หรือ One way ANOVA โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแจงจำนวนและค่าร้อยละ จำนวน 169 ราย สามารถจำแนกตามตัวแปรได้ดังนี้ ผู้ประกอบส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 65.09 และเพศหญิงจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 34.91 อายุของผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 26-45 ปี มีจำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 41.20 มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ในระดับปริญญาตรีจำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 62.13 นอกจากนั้นส่วนใหญ่มิประสบการณ์ในการทำงานในธุรกิจมากกว่า 11 ปี ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงที่สุดในจำนวนผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 50.30 และตำแหน่งงานของผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นผู้จัดการ มีจำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 42.60

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกิจการ โดยการแจกแจงจำนวนและค่าร้อยละ ได้ดังนี้ กิจการส่วนใหญ่มีลักษณะธุรกิจเป็นกิจการค้าส่งจำนวน 55 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.54 โดยส่วนใหญ่มีรูปแบบธุรกิจแบบบริษัทจำกัดจำนวน 72 ราย คิดเป็นร้อยละ 42.60 ทั้งนี้ส่วนใหญ่มีทุนจดทะเบียนอยู่ระหว่าง 1-5 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 50.30

การทดสอบระดับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพบว่าคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพการบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงระดับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานพบว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความต้องการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ลำดับถัดมาแสดงระดับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านความรู้ทั่วไปของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงการทดสอบระดับคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวได้ว่าโดยภาพรวมผู้ประกอบการต้องการคุณสมบัติที่พึงประสงค์ที่มีความรู้ในวิชาชีพและการที่นักบัญชีต้องตระหนักถึงจรรยาบรรณในวิชาชีพเป็นอย่างมากที่สุด ส่วนในเรื่องของความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงานและความรู้ทั่วไปนั้นผู้ประกอบการมีความต้องการให้นักบัญชีมีอยู่ในระดับมาก

ผลแสดงการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีลักษณะธุรกิจแตกต่างกัน แสดงการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-test โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA) ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีรูปแบบธุรกิจแตกต่างกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีลักษณะธุรกิจแตกต่างกันและรูปแบบธุรกิจที่ต่างกันนั้น ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความต้องการคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านความรู้ความสามารถในวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้พื้นฐานที่ส่งผลต่อการทำงาน ด้านความรู้ทั่วไปแตกต่างกันอย่างน้อย 1 คู่ อย่างมีนัยสำคัญ ยกเว้นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้

1.1 สามารถนำงานวิจัยนี้ให้กับสถานศึกษาเพื่อให้ทราบถึงคุณสมบัติที่พึงประสงค์ที่สถานประกอบการต้องการ เพื่อเป็นการผลิตบัณฑิตในบริบทของจังหวัดตากได้ตรงกับความต้องการที่แท้จริง

1.2 สามารถนำไปเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การอบรมที่เน้นให้เห็นถึงความสำคัญทางด้านจรรยาบรรณในวิชาชีพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการขยายขอบเขตการทำวิจัยไปแต่ละภูมิภาค เพื่อทราบความต้องการนักบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการในภูมิภาคอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนานักบัญชีให้เกิดความก้าวหน้าเตรียมพร้อมเข้าสู่สถานประกอบการ

2.2 ควรทำการศึกษาวิจัยกับผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมเพื่อเป็นพื้นฐานการสร้าง ความมั่นคงในการพัฒนาประเทศในการมีนักบัญชีที่มีความรู้ความสามารถได้ทัดเทียมกับต่างประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลภู สันตะจักร, และกนกศักดิ์ สุขวัฒนาสินธิ์. (2561). คุณลักษณะนักบัญชีที่พึงประสงค์ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของหน่วยงานราชการในประเทศไทย. *วารสารมหาจุฬานาครธรรมศรณ*, 5(3), 771-790.
- กรมพัฒนาธุรกิจการค้า. (2558). *รายชื่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจังหวัดหนองบัวลำภู*. นนทบุรี: สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้า
- กัญธนา ดิษฐ์แก้ว, ยุพรัตน์ จันทรแก้ว, นิภาพร นุ่มนวล, และเชิดพงษ์ ขำประดิษฐ์. (2562). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดตาก. *วารสารการจัดการธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 6(1), 1-15.
- คณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี. (2550). *มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ฉบับที่ 2 เรื่อง เนื้อหาของโปรแกรมการศึกษาทางวิชาชีพบัญชี*, ใน *เอกสารประกอบการสัมมนา*. กรุงเทพฯ: สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์.
- เฉลิมขวัญ ครุฑบุญยงค์. (2556). *การจัดการการเงิน*. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- ชัยนรินทร์ วีระสถาวณิย์. (2548). International Education Standards (EIS). *สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีผู้รับใบอนุญาตแห่งประเทศไทย*, 1(4), 1.
- นันทวดี วุฒิกรณ์. (2551). *คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการต้องการในจังหวัดพะเยา (การศึกษาอิสระปริญญาโทบริหาร)*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2557). Reliability of Questionnaire in Quantitative Research. *Parichart Journal, Thaksin University*, 27(1), 144-163.
- ปาจริย์ ผลประเสริฐ และกัญธนา ดิษฐ์แก้ว. (2559). *เทคนิคการเขียนโครงการวิจัย*. กำแพงเพชร : ราชภัฏกำแพงเพชร.

- มยุรี เกื้อสกุล, และวุฒิ วัชรโถมประเสริฐ. (2558). คุณสมบัติของนักบัญชีในสถานประกอบการตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีและนักบัญชีในสถานประกอบการต้องการ กรณีศึกษา: สถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมสมุทรสาคร. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*, 9(20), 49-58.
- สมบูรณ์ กุมาร, และฐิตินันท์ กุมาร. (2557). คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการในจังหวัดน่าน. *วารสารศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 6(12), 122-137.
- สร้อยชนุช บุญวุฒิ, และไพฑูรย์ อินตะชน. (2559). การศึกษาองค์ประกอบคุณลักษณะของนักบัญชียุคใหม่ภายใต้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 9(1), 167-177.
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2554). *แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2555-2559)*, สืบค้น 12 สิงหาคม 2560, จาก [http://www.sme.go.th/SiteCollection Documents/แผนการส่งเสริม SMEs/03/แผนแม่บทฯ%20ฉบับที่%203.pdf](http://www.sme.go.th/SiteCollectionDocuments/แผนการส่งเสริม SMEs/03/แผนแม่บทฯ%20ฉบับที่%203.pdf).
- สุชาติ กิระนันท์. (2543). โลกธุรกิจในยุค 2000. ใน *สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย, เส้นทางใหม่สู่วิชาชีพบัญชีปี 2000* (หน้า 155-163). กรุงเทพฯ: พี. เอ. ลิฟวิ่ง.
- โสภภาพรรณ ไชยพัฒน์. (2555). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้ทำบัญชีที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบธุรกิจในจังหวัดภูเก็ต* (รายงานการวิจัย). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- อภิญา วิเศษสิงห์. (2556). *การจัดทำบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาษีเจริญ* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

การรับรู้นโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

Practitioners' Awareness on Prevention and Suppression of Human Trafficking Policy Implemented in Sa Kaeo Province

สิริมาส หมื่นสาย ธนสุนทร สว่างสาลี

และธีรภัทร กิจจารักษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

Sirimas Muensai, Tanasunton Sawangsaree,

and Teeraphat Kitjarak

Suratthani Rajabhat University

Received 17 May 2019

Revised 25 June 2019

Accepted 30 June 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี นโยบาย และกฎหมายเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ 2) วิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ 3) วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เก็บข้อมูลจากประชากร คือ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ จำนวน 1,347 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางหาโรยยามาเน (Taro Yamane) และกำหนดสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 307 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดด้วยวิธีสรุปและพรรณนาโวหาร ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติมีความรู้เกี่ยวกับนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ โดยเป็นความรู้ในนโยบายเกี่ยวกับลักษณะการค้ามนุษย์ ในลักษณะของการเป็นธุระจัดหา ซื่อ-ขายกับผู้ปกครอง กักขัง หน่วงเหนี่ยว และหลอกลวงบุคคลหรือเด็ก และอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ โดยเป็นความรู้ในนโยบายเกี่ยวกับลักษณะการบังคับใช้กฎหมาย กล่าวคือการใช้อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ การค้ามนุษย์โดยการบังคับใช้แรงงาน รวมถึงการตรวจค้นยานพาหนะต้องสงสัยในการค้ามนุษย์ โดยเสนอแนะให้ชุมชนร่วมเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์, ส่งเสริมให้มีการอบรมเผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มเสี่ยงเพื่อมิให้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ข้ามชาติ และผลักดันให้มีการบรรจุเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก และการค้ามนุษย์ไว้ในการเรียนการสอนทุกระดับ

คำสำคัญ: การรับรู้นโยบาย การค้ามนุษย์ การนำนโยบายไปปฏิบัติ

Abstract

This research mainly aimed to explore practitioners' awareness on prevention and suppression of human trafficking policy in Sa Kaeo Province. The procedures comprised three stages: 1) studying human trafficking notions, policies, and laws, 2) analyzing data concerning with the prevention and suppression of human trafficking policy of practitioners and 3) examining difficulties and suggestions. There are 1,347 practitioners implemented the policy; however, 307 practitioners were randomly selected as the sample group based on Taro Yamane's table. Questionnaires were used to collect data and the data was computed using frequencies, percentages, and means. The results of open-ended questions were analyzed by summarizing and descriptive writing.

Concerning the prevention and suppression of human trafficking policy, the findings revealed five items that the practitioners contributed their excellent perception towards policies concerning forms of human trafficking, procurement of parents, false imprisonment, and a child's deception. Additionally, the practitioners conveyed the highly moderated perception towards law enforcement policy which emphasizes the authority of preventing and suppressing of human trafficking, forced labor, suspected vehicles inspection, and community monitoring of human trafficking, providing useful trainings to risk target groups of the human trafficking on transnational plane as well as promoting human rights, the rights of the child, and human trafficking in all level of education.

Keywords: Policy awareness, Human trafficking, Policy implementation

บทนำ

การค้ามนุษย์ที่ได้นิยามไว้ใน “พิธีสารเพื่อป้องกันปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children)” ที่แนบท้ายอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร (United Nation Convention against Transnational Organized Crime) ได้นิยามความหมายของการค้ามนุษย์ว่า “การค้ามนุษย์” หมายถึง การจัดหา การขนส่ง การส่งต่อ การจัดให้อยู่อาศัยหรือการรับไว้ซึ่งบุคคลด้วย

วิธีการขู่เข็ญ หรือด้วยการใช้กำลังหรือด้วยการบีบบังคับในรูปแบบอื่นใด ด้วยการลักพาตัว ด้วยการฉ้อโกง ด้วยการหลอกลวง ด้วยการใช้อำนาจโดยมิชอบหรือด้วยการใช้สถานะความเสียงภัยจากการค้ามนุษย์โดยมิชอบหรือมีการให้รับเงิน หรือผลประโยชน์เพื่อให้ได้มาซึ่งความยินยอมของบุคคลผู้มีอำนาจ ควบคุมบุคคลอื่นเพื่อความมุ่งประสงค์ในการแสวงประโยชน์ การแสวงประโยชน์อย่างน้อยที่สุดให้รวมถึงการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของบุคคลอื่นหรือการแสวงประโยชน์ทางเพศในรูปแบบอื่นการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ การเอาคนลงเป็นทาสหรือการกระทำอื่นเสมือนการเอาคนลงเป็นทาส การทำให้ตกอยู่ใต้บังคับ หรือการดักขังไว้หรือการขังไว้ร่างกาย (ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ, 2553)

จากรายงานผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2557 ของสำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าประเทศไทยยังคงมีสถานะเป็นประเทศต้นทางปลายทางและทางผ่านของการค้ามนุษย์ โดยมักจะถูกแสวงประโยชน์จากการบริการทางเพศส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีปลายทางที่จังหวัดชลบุรี สมุทรปราการสมุทรสาครและกรุงเทพมหานคร โดยถูกแสวงหาประโยชน์จากการบริการทางเพศ จากการใช้แรงงานในภาคประมงและอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะเดินทางเข้ามาทางจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก และกาญจนบุรี สำหรับชาวกัมพูชามักจะถูกแสวงหาประโยชน์จากการใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมและโรงงาน โดยส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาทางจังหวัดสุรินทร์ สระแก้ว และตราดโดยมีจำนวนคดีการค้ามนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ 1) การค้ามนุษย์ในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากทางเพศ 2) การค้ามนุษย์ในรูปแบบการแสวงหาประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงาน 3) การค้ามนุษย์ในรูปแบบการนำคนมาขอทาน (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2557)

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้เผยแพร่รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons-TIP Report) ประจำปี พ.ศ.2557 ได้จัดให้ไทยอยู่ในระดับที่ 3 (Tier 3) หรือระดับต่ำสุดในการจัดลำดับของรายงานดังกล่าว แม้ว่าในช่วงปีที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยมีการดำเนินการที่มีความคืบหน้าและเป็นรูปธรรมในทุกด้านตามหลักมาตรฐานสากล (5Ps) ได้แก่ ได้แก่ 1) การจับกุมการดำเนินคดีและลงโทษผู้กระทำความผิด (Prosecution) 2) การคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ (Protection) 3) การป้องกันปัญหา (Prevention) 4) การขับเคลื่อนกลไกการดำเนินงานระหว่างส่วนราชการ (Policy mechanism) 5) การสร้างความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งในและนอกประเทศ (Partnership)

ในส่วนของจังหวัดสระแก้วด้วยสภาพทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดนั้นมีพรมแดนติดกับราชอาณาจักรกัมพูชาเป็นระยะทางประมาณ 165 กิโลเมตร อีกทั้งยังมีศูนย์กลางทางเศรษฐกิจขนาดใหญ่ คือ “ตลาดโรงเกลือ” ทำให้มีแรงงานจำนวนมากจากราชาอาณาจักรกัมพูชาเคลื่อนย้ายเข้ามาและเคลื่อนย้ายผ่านจังหวัดสระแก้ว ทั้งที่เป็นการเข้าเมืองโดยถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย สาเหตุที่ทำให้แรงงานชาวกัมพูชาต้องเคลื่อนย้ายเข้ามานั้นเนื่องจากต้องการหารายได้ที่ดีกว่าในประเทศของตน ปัจจัยหนึ่งคือผู้ประกอบการในประเทศไทยนั้นมีความต้องการแรงงาน

ต่างด้าวเข้ามาทำงานบางประเภทที่คนไทยไม่นิยมทำ เช่น งานก่อสร้าง งานเกษตรตามฤดูกาล ปัจจุบันดังกล่าวก็น่าจะถือเป็นส่วนหนึ่งที่ต้องให้แรงงานต่างด้าวตกอยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อการค้ามนุษย์ อย่างไรก็ตามการดำเนินงานของจังหวัดสระแก้วในด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ตลอดจนการจัดระเบียบขอทานนั้นจังหวัดสระแก้วไม่มีขบวนการค้ามนุษย์ที่อยู่ในรูปแบบต่าง ๆ หรือลักษณะการขอทานที่เป็นชาวกัมพูชาหรือคนต่างประเทศอื่นโดยตรง แต่อาจจะเป็นทางผ่านของการลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายในการนำคนต่างด้าวไปสู่เมืองใหญ่ เช่น จังหวัดชลบุรี จังหวัดสมุทรปราการและกรุงเทพมหานคร และจากปัญหาที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจว่าผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะผู้ขับเคลื่อนและนำนโยบายไปปฏิบัติมีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้อง สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ หรือปัญหาเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ได้

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

ประโยชน์ที่ได้รับ

เป็นการศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว เพื่อให้เข้าใจถึงวิธีการ กำหนดนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อหน่วยงานที่มีลักษณะใกล้เคียงกันสามารถนำไปใช้ได้อย่างเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษานโยบายกระบวนการทัศน์รัฐประศาสนศาสตร์เคลื่อนตัวจากกระบวนการทัศน์เก่าที่ให้ความสำคัญกับระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรของรัฐมาเป็นการให้ความสำคัญกับผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินการกิจการของรัฐ เรียกว่า รัฐประศาสนศาสตร์แนวใหม่ที่ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีทางรัฐศาสตร์ผสมผสานกับทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ คือ เศรษฐศาสตร์การเมือง (Political economy) ซึ่งให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงระหว่างการกำหนดนโยบายสาธารณะกับคะแนนเสียงจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นโยบายสาธารณะ" (Public policy) จึงเป็นผลผลิตที่สำคัญที่สุดและคือสิ่งที่รัฐบาลตัดสินใจเลือกที่จะกระทำหรือไม่กระทำ (Whatever government's choose to do or not to do) (Dye, 2013) โดยความหมายของนโยบายสาธารณะ คือ 1) แนวทางในการกระทำของรัฐบาล 2) ทางเลือกสำหรับการตัดสินใจของรัฐบาล 3) กฎหมาย และ 4) นโยบายกิจกรรมแห่งรัฐบาล (สัญญา เคนาภูมิ, 2561)

นโยบายสาธารณะนับว่าเป็นเครื่องมือพัฒนาประเทศ ผ่านการกำกับของรัฐบาลในการสร้างสังคมคุณภาพชีวิตของพลเมือง คุณภาพของสภาพแวดล้อมทางสังคม และกระบวนการอำนวยความสะดวกให้แก่

สมาชิกในสังคมประเทศชาติ (เสนห์ จุ้ยโต, 2552) สอดคล้องต่อข้อเรียกร้องของประชาชน แก่ปัญหาและความต้องการของประชาชน (เสนห์ จุ้ยโต, 2552) จะเห็นได้ว่านโยบายสาธารณะมีความสำคัญทั้งต่อผู้กำหนดนโยบาย โดยเฉพาะรัฐบาลผู้กำหนดนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน และสามารถนำนโยบายไปปฏิบัติจน ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะได้รับความเชื่อถือ และความนิยมจากประชาชน (Easton, 1953) ดังนั้น ประชาชนสามารถแสดงออกซึ่งความต้องการผ่านกลไกทางการเมืองต่างๆ เช่น ระบบราชการ นักการเมือง ความต้องการดังกล่าวจะถูกนำเข้าสู่ระบบการเมืองไปเป็นนโยบายสาธารณะ จากนั้นเมื่อมีการนำนโยบายไปปฏิบัติและได้ผลตามเป้าประสงค์จะทำให้ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น (दान สุกุมิ และ ธนวัฒน์ พิมลจินดา, 2559; พระเศก สรรค์อุทพา และภักดี โพธิ์สิงห์, 2559; วิทยา เบญจางิกุล, 2560; ลาวัณย์ ถนัดศิลปะกุล, วิมาน กฤตพลวิมาน, จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร, ชูเกียรติ น้อยฉิม, ชนันภรณ์ บุญเกิดทรัพย์, และ อริศรา เหล็กคำ, 2561; สัญญา เคนาภูมิ, 2562)

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม ลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเป้าหมายใหญ่คือ การศึกษาความรู้ความคิด พฤติกรรมของมนุษย์เพื่อให้ได้ข้อสรุปที่เป็นเหตุเป็นผล พิสูจน์และอ้างอิงได้ซึ่งนำไปใช้อธิบายหรือทำนายพฤติกรรมของคนในภาพกว้าง (ณัฐพัชร อภิรุ้งเรืองสกุล และประสพชัย พสุนนท์, 2561)

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์และกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ของไทย นโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ เอกสารรายงานของจังหวัด การสรุปผลการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อกำหนดกรอบแนวความคิด
2. วิเคราะห์ข้อมูลการรับรู้เกี่ยวกับนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว
3. วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้นำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน จาก 9 อำเภอ ซึ่งประกอบด้วยนายอำเภอ ฝ่ายบริหารงานปกครองและฝ่ายอำนวยความสะดวก เป็นธรรม ฝ่ายความมั่นคง ฝ่ายทะเบียนและบัตรประจำตัวประชาชน สำนักงานอำเภอ เจ้าหน้าที่หน่วยงานท้องถิ่น เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งสิ้น 1,347 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้นำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดสระแก้ว คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางทาโรยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) และกำหนดสัดส่วนตามประเภทของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและเลือกโดยวิธีเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 307 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ตำแหน่ง อายุราชการ เป็นลักษณะตรวจสอบรายการ (Check list) และ 2) ด้านความรู้เกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (ใช่/ไม่ใช่) โดยมีเกณฑ์การวัดระดับความรู้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบถูก ดังนี้ โดยวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.75

จำนวนผู้ตอบ (คน/ข้อ)	ช่วงคะแนน	ระดับความรู้
≤100	1	น้อย
101- 250	2	ปานกลาง
251 - 280	3	มาก
≥281	4	มากที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ด้วยการหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ โดยเกณฑ์การวัดระดับความรู้ตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบถูกโดยเปรียบเทียบจากระดับความรู้แบ่งออกเป็น ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง และน้อย
3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ด้วยวิธีการสรุปและพรรณนาโวหาร

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “การรับรู้นโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว” สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2558) ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อ 1 เพื่อศึกษาพัฒนาการของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย

จุดเริ่มต้นของนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยเริ่มจากที่ประเทศไทยได้ลงนามในพิธีสารการป้องกัน ปราบปรามและลงโทษการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็กเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2544 (2001) เพิ่มเติมอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรต่อมารัฐบาลได้ประกาศเจตนารมณ์ในการต่อต้านการค้ามนุษย์และกำหนดนโยบายเรื่องการป้องกันและปราบ (ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดสระแก้ว, 2558)

การปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยเป็นวาระแห่งชาติเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2547 ณ ทำเนียบรัฐบาล จากการกดดันขององค์กรเอกชนไทย องค์กรเอกชนระหว่างประเทศ ประเทศต่าง ๆ โดยกล่าวหาว่าประเทศไทยเป็นแหล่งแสวงหาประโยชน์มิชอบจากการค้ามนุษย์ ทั้งเด็กและสตรีทั้งในภูมิภาคและนอกภูมิภาค โดยรวมถึงส่งผ่านไปประเทศอื่นในสถานะที่สามเป็นประเทศปลายทาง ประกอบกับสหรัฐอเมริกาประกาศใช้กฎหมายคุ้มครองผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ (TVPA) เมื่อปี พ.ศ. 2543 เพื่อประเมินสถานการณ์การแก้ไขปัญหามาตรฐานขั้นต่ำ ในการยุติการค้ามนุษย์ของประเทศต่าง ๆ ซึ่งกำหนดให้ประเทศต่าง ๆ ต้องดำเนินการไม่ให้มีการค้ามนุษย์ โดยกำหนดโทษที่รุนแรง เข้มงวดกับพฤติกรรมการค้ามนุษย์เพื่อที่จะยับยั้งไม่ให้เกิดการค้ามนุษย์เกิดขึ้นอีก ถ้าหากไม่ปฏิบัติตามจะถูกระงับการช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้ปฏิบัติตามปฏิญญาอาเซียนว่าด้วยการต่อต้านการค้ามนุษย์โดยเฉพาะสตรีและเด็ก โดยปรับแก้กฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้มีการลงโทษผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการค้ามนุษย์ ประเทศไทยได้จัดทำนโยบายและแผนระดับชาติเรื่องการป้องกันปราบปรามและแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ ภายในประเทศและข้ามชาติ พ.ศ. 2546-2553 เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการดำเนินงานแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2551)

ในช่วงปี พ.ศ. 2548 -2550 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ร่วมกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายและแผนระดับชาติฯ รัฐบาลไทยตระหนักและให้ความสำคัญกับการคลี่คลายปัญหาการค้ามนุษย์ จึงได้นำข้อเสนอแนะขององค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง มาเป็นแนวทางดำเนินงานแก้ไขปัญหการค้ามนุษย์ของไทย และรัฐบาลไทยมติดำเนินนโยบายยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2554-2559 เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 โดยยึดหลักการ การคุ้มครองผู้ด้อยโอกาสและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ไม่ว่าจะเป็นคนไทยและคนต่างด้าว ที่อยู่บนผืนแผ่นดินไทย คำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีที่เท่าเทียมกัน มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด และปราบปรามการทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2558)

ประเทศไทยได้ประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติว่าด้วยการค้าหญิงและเด็กหญิง พ.ศ. 2471 ถือว่าเป็นกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ฉบับแรกของไทย แต่ก็เกิดปัญหาในการใช้บังคับ ทั้งในแง่ของฐานความผิด และ มาตรการที่กำหนดไว้เพื่อป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด จึงได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้าหญิงและเด็ก พ.ศ. 2540 นับจากวัน ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พบว่าลักษณะของการกระทำเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบจากบุคคลมิได้จำกัดแต่

เฉพาะหญิงและเด็กเท่านั้น แต่กระทำด้วยวิธีการที่หลากหลายมากขึ้น เช่น บังคับใช้แรงงานบริการหรือขอทาน บังคับตัดอวัยวะเพื่อการค้า หรือการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบประการอื่น จึงได้ยกเลิกพระราชบัญญัติฉบับปี พ.ศ. 2540 และประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาและพิธีสารจัดตั้งกองทุนเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์รวมทั้งปรับปรุงการช่วยเหลือและคุ้มครองสวัสดิภาพผู้เสียหาย และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 มิถุนายน 2551 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหนึ่งครั้ง เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในปัจจุบันที่มีความรุนแรง ซับซ้อน และเป็นอาชญากรรมข้ามชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยกำหนดให้มีมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ผู้พบเห็นเหตุการณ์ค้ามนุษย์แจ้งข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพิ่มอำนาจทางปกครองให้แก่เจ้าหน้าที่ รวมทั้งปรับปรุงบทกำหนดโทษที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมยิ่งขึ้น อีกทั้ง ปี พ.ศ. 2559 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. 2559 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 24 พฤษภาคม 2559 ซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับการพิจารณาคดีเกี่ยวกับการกระทำ ความผิดค้ามนุษย์ ของตุลาการ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี, 2559)

การดำเนินคดีและการบังคับใช้กฎหมายได้มีการปรับกลยุทธ์ในการดำเนินคดีเพื่อให้ทันต่อสถานการณ์การค้ามนุษย์โดยหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายได้กำหนดยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานแบบบูรณาการ มุ่งเน้นให้มีทีมงานคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มความพยายามในการสืบสวน ขยายผลเพื่อดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดให้ครบขบวนการตั้งแต่กลุ่มนายหน้า ผู้นำพา ผู้รับ ผู้ควบคุม ผู้ค้า รวม ตลอดถึงผู้ใช้บริการหรือลูกค้า และให้มีการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดให้ครบทุกตัวบทกฎหมายทำให้สามารถลงโทษผู้กระทำผิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ได้เพิ่มขึ้น มาตรการและความเข้มข้นในการบังคับใช้กฎหมายพบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม มีนโยบายที่ชัดเจนว่ากรณีการพิจารณาปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหา คดีที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ให้พิจารณาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นหากมีการปล่อยตัวชั่วคราว มีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินคดี มีการจัดทำโครงการ PATROL โดยได้จัดตั้งศูนย์ประสานงาน ชายแดน ระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ กัมพูชา ลาว และเมียนมา เพื่อประสานการปฏิบัติ และเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติโดยใช้ระบบบริหารจัดการคดีและสำนักงาน ข้าราชการเข้ามาเป็นตัวช่วยในการวิเคราะห์เครือข่ายอาชญากรรมที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือทวิภาคีด้านการดำเนินคดีมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันในทวิภาคีจัดตั้งคณะทำงานร่วมกันเพิ่มช่องทางใน การแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการสืบสวนสอบสวนรวมถึงการกำหนดมาตรการยึดทรัพย์ที่กำหนด ร่วมกันในกลุ่มทวิภาคีและในส่วนสุดท้ายการส่งเสริมบทบาทของกระทรวงยุติธรรมที่เข้มข้นขึ้นในการส่งเสริม การบูรณาการการทำงานในเรื่องการดำเนินคดีให้มีอำนาจหน้าที่เพิ่มมากขึ้น (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

สำหรับประเด็นที่ประเทศไทยถูกมองว่าเป็นประเทศที่มีปัญหาการค้ามนุษย์ ที่ทำให้สหรัฐอเมริกาจัดประเทศไทยให้อยู่ใน Tier 2 Watch List ในปัจจุบันรัฐบาลได้ดำเนินการแก้ไขโดยมีการดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ รัฐ

ที่ถูกกล่าวหาว่ามีส่วนสมรู้ร่วมคิดในการค้ามนุษย์ พร้อมทั้งดำเนินการพิพากษาและลงโทษเจ้าหน้าที่ที่พบว่ามีความผิดจริงอย่างเข้มงวด ไทยมีการพัฒนาในการระบุดัชนีชี้วัดการค้ามนุษย์ในกลุ่มประชากรที่มีความเสี่ยง ซึ่งได้แก่ ผู้อพยพ บุคคลไร้สัญชาติ เด็กและผู้ลี้ภัย มีการดำเนินคดีและพิพากษาลงโทษนักค้ามนุษย์ด้วยการ บังคับใช้กฎหมายเชิงรุกและความร่วมมืออย่างมีระบบกับภาคประชาสังคม เพิ่มทรัพยากรบุคคลสำหรับการ สอบสวน การดำเนินคดีการค้ามนุษย์และการจัดตั้งแผนการค้ามนุษย์ในระบบศาล รวมถึงเพิ่มการฝึกอบรมและ วัสดุอุปกรณ์สำหรับคณะทำงานพหุวิทยาการ ซึ่งได้แก่ ผู้ตรวจสอบการใช้แรงงานทั้งที่ท่าเรือและบนเรือเพื่อ สามารถตรวจหาสิ่งบ่งชี้ว่ามีการบังคับใช้แรงงานและแรงงานบังคับนั้นจนถึงการดำเนินการส่งคดีต่อเพื่อการ สอบสวนอาชญากรรม มีการปรับปรุงขั้นตอนพิสูจน์อัตลักษณ์ การคัดกรองและการสัมภาษณ์เหยื่อการค้ามนุษย์ ให้มีความคงเส้นคงวา (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

อีกทั้ง ให้ความสำคัญสูงกับสิทธิและความปลอดภัยของบุคคลที่เสี่ยงตกเป็นเหยื่อการค้า มนุษย์ ตลอดจนเพิ่มบทบาทของผู้ตรวจสอบการใช้แรงงานในการดำเนินการคัดกรองและให้ความช่วยเหลือ ผู้ที่มีความเสี่ยงตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เพื่อใช้แรงงาน มีการตรวจสอบและพัฒนาวิธีการจัดหาแรงงานสำหรับ คนงานต่างด้าว พร้อมประกาศใช้กฎระเบียบใหม่ในการอนุมัติสถานภาพที่ถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึง ใบอนุญาตทำงานให้แก่เหยื่อการค้ามนุษย์และประกันว่าเหยื่อการค้ามนุษย์ที่บรรลุนิติภาวะสามารถเดินทาง ท างานและพำนักรนอกเขตที่พักพิงได้ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ มีการเพิ่มบริการล่ามที่มีคุณภาพในหน่วยงานรัฐที่มีหน้าที่คุ้มครองแรงงาน ผู้อพยพ ผู้ลี้ภัยและเหยื่อการค้ามนุษย์ และพัฒนา ความสามารถของรัฐในการบังคับใช้กฎหมายและกฎระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะใน ระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ไทยควรสร้างเสริมเสรีภาพของสื่อ ซึ่งรวมถึงเสรีภาพในการรายงานกรณีการค้า มนุษย์ ส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ประชาสังคมมีส่วนร่วมในทุกแง่มุมของการปราบปรามการค้ามนุษย์ และ เพิ่มแรงจูงใจให้เหยื่อค้ามนุษย์ร่วมมือกับฝ่ายบังคับใช้กฎหมายในการสอบสวนและดำเนินคดีที่เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ ซึ่งรวมถึงการเสนอทางเลือกอื่นที่ถูกกฎหมายให้แก่เหยื่อค้ามนุษย์ชาวต่างด้าว นอกเหนือจากการถูกส่งกลับประเทศต้นทาง ซึ่งจะทำให้คนเหล่านี้ต้องเผชิญกับการถูกแก้อั้วหรือเผชิญกับชีวิตที่ยากลำบาก ตลอดจนการให้บริการคุ้มครองพยานแก่เหยื่อการพัฒนาการให้บริการด้านบังคับใช้กฎหมายเฉพาะทางและ สวัสดิการแก่เด็กที่เป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เพื่อการค้าประเวณี อีกทั้ง สานต่อการเพิ่มความพยายามส่งเสริมความตระหนักรู้เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แก่นายจ้างและผู้ให้บริการธุรกิจทางเพศ ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจด้านประเวณี ยกกระดับสิทธิสถานะทางกฎหมาย และนโยบายการเข้าเมืองของ แรงงานต่างด้าวเพื่อลดความเสี่ยงการค้ามนุษย์ให้ได้ในที่สุด (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, 2561)

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติ เจริญบูรณาการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาอภิปรายผลได้ดังนี้ การศึกษาการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติเจริญบูรณาการในเขต พื้นที่จังหวัดสระแก้วผู้วิจัยศึกษาจากผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับ

การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในเขตพื้นที่ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นส่วนใหญ่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปฏิบัติงานมีความสามารถในการต่อการปฏิบัติงานในพื้นที่ได้ สามารถหาข้อตกลงร่วมกัน ระหว่าง 2 ฝ่ายขึ้นไปโดยใช้สันติวิธี เน้นไปที่การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และลดเงื่อนไข จนหาข้อยุติปัญหาและ ข้อขัดแย้งในพื้นที่ได้ ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ เกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติ เกี่ยวกับกฎหมายการค้ามนุษย์เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นการเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยัง ที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ หรือโดยให้เงิน หรือผลประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ การเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยวกักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่ง เด็กเป็นความผิดฐานค้า มนุษย์ การเป็นธุระจัดหา ซื้อ ขาย จำหน่าย พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด หน่วงเหนี่ยว กักขัง จัดให้อยู่อาศัย หรือ รับไว้ซึ่งเด็ก เพื่อแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้านแรงงาน เป็นการค้ามนุษย์ด้าน แรงงาน มีความผิดฐานค้ามนุษย์ เป็นต้น สำหรับการนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติ เจริญบูรณาการในเขตพื้นที่ จังหวัดสระแก้ว ในด้านความชัดเจนของนโยบาย ความพร้อมและความเพียงพอของ ทรัพยากร การมีส่วนร่วมของประชาชน ลักษณะขององค์กร การสื่อสารระหว่างองค์กร กิจกรรมสนับสนุน และ ความร่วมมือหรือการ ตอบสนองของผู้ดำเนินนโยบายไปปฏิบัติ (ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จังหวัดสระแก้ว, 2558) สามารถสรุปได้ ดังนี้

ด้านที่ 1 ความชัดเจนของนโยบาย พบว่าเนื้อหาที่มีความเข้าใจง่ายไม่คลุมเครือ มีการระบุเป้าหมาย ไว้ อย่างชัดเจน มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ที่กระทำความผิด มีความสอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของวรเดช จันทรศร (2554) และ จุมพล หนิมพานิช (2547) ที่กล่าวไว้ว่า ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในเบื้องต้นนั้นขึ้นอยู่กับความ ชัดเจนของเนื้อหาที่มีการกำหนดเป้าหมาย ของการดำเนินงานไว้ชัดเจน จะทำให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าใจเนื้อหา สามารถ ปฏิบัติได้เลยไม่ต้องตีความเนื้อหา เข้าใจ ขั้นตอนในการปฏิบัติงานทุกคนสามารถที่จะศึกษาได้ด้วยตนเองและสอดคล้องกับการศึกษาการนำนโยบายไปสู่การ ปฏิบัติแนวทางที่ 1 ของ Majone and Wildavsky (1978) และมีฉวาท สุวรรณเรือง (2536) ที่กล่าวไว้ว่า การนำ นโยบายไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนหนึ่งซึ่งแยกออก จากการกำหนดนโยบาย กล่าวคือ เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจาก การกำหนดนโยบายอาจอยู่ในรูปของกฎหมาย คำสั่ง หรือโครงการที่ได้กำหนดเป้าหมายและข้อกำหนดอื่น ๆ ไว้ แล้วไปดำเนินการให้บรรลุผล

ด้านที่ 2 ความพร้อมและความเพียงพอของทรัพยากร พบว่าสถานที่ทำงานมีความเหมาะสม ทันสมัยมี ความปลอดภัยและบุคลากรให้ความร่วมมือในการดำเนินการอย่างสม่ำเสมอ แต่มีปัญหาในเรื่อง บุคลากรไม่ เพียงพอ วัสดุอุปกรณ์ไม่ทันสมัย ได้รับงบประมาณไม่ทันต่อการปฏิบัติงาน และความรู้ ความสามารถของบุคลากร ในการดำเนินการ จังหวัดสระแก้วได้มีการบริหารจัดการของชายแดน โดยมี บุคลากรจากกองกำลังบูรพา ดำเนินการตรวจตามแนวชายแดน “มีมาตรการผ่อนปรนในการเข้า-ออกชายแดน ให้กับคนกัมพูชาด้วยเหตุผลของ

การเป็นจังหวัดชายแดนเพื่อมนุษยธรรมและเพื่อสร้าง “ความสัมพันธ์อันดีของ ไทยกับกัมพูชา” มีการแลกเปลี่ยนค้าขายสินค้าพร้อมทั้งกำหนดแนวทางการผ่อนผันให้คนกัมพูชาสามารถเดินทางเข้าออกได้ ทั้งนี้ในส่วนของการสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ได้มีระบบคอมพิวเตอร์พร้อมอุปกรณ์ในการบันทึกข้อมูลเลขประจำตัวของแรงงานกัมพูชาที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Taubman (1982) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการ รวบรวมทรัพยากรทางการบริหารในองค์กรให้สามารถปฏิบัติงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งต้องมี การจัดหา / ทรัพยากรวิธีการทั้งหลายเพื่อจะทำให้การดำเนินงานตามนโยบายสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี โดยต้องใช้ความพยายามอย่างต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ จนสามารถดำเนินการได้สำเร็จ และสอดคล้องกับแนวคิด ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของนภดล พูลสวัสดิ์ (2551) ที่กล่าวไว้ว่าความพอเพียงของ ทรัพยากร นโยบายที่จะนำไปปฏิบัติให้สำเร็จนั้น ต้องได้รับการสนับสนุนทรัพยากร ทั้งด้านเงิน คน วัสดุอุปกรณ์ ต่าง ๆ

ด้านที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่ามีอาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมและภาครัฐให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังปัญหาการค้ามนุษย์ แต่ยังมีปัญหาในเรื่องการมีผู้ แจ้งเบาะในการค้ามนุษย์ในพื้นที่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลในการดำเนินงาน ชุมชน ให้ความสำคัญและเข้าร่วมกิจกรรม ประชาชนมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันการค้ามนุษย์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแอนเดอร์สัน (Anderson, 1999) ที่กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ ว่าประชาชนเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายสาธารณะมากที่สุดดังนั้นจึงควรมีส่วนร่วมในการบอกปัญหา และความต้องการได้ดีที่สุด ประชาชนอาจเป็นประชาชนในพื้นที่หรือกลุ่มเฉพาะเช่นคนยากจน คนพิการ คน เร่ร่อน คนไร้อาชีพเป็นต้นสามารถเสนอปัญหาและความต้องการผ่านเวทีประชาชนหรือเวทีนโยบายสาธารณะซึ่ง ขณะนี้มีเครือข่ายและเวทีภาคประชาชนมากพอสมควรที่จะช่วยประสานงานให้และนำปัญหาเหล่านั้นสู่กระบวนการตัดสินใจกำหนดนโยบายจากการมีส่วนร่วมของประชาชนหรืออาสาสมัครในพื้นที่ทำให้ปัญหา การค้ามนุษย์ในพื้นที่จังหวัดสระแก้วลดลงและสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฏฐ์ธยาน์ จาริยานุกุล (2557) ศึกษา เรื่อง การนำนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีจังหวัดเชียงใหม่พบว่า การนำนโยบายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในจังหวัดเชียงใหม่ไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมนั้นต้องมี การกำหนดโครงการและแผนการดำเนินงาน ตลอดจนขอบเขตระยะเวลาการดำเนินงาน และการประมาณ การงบประมาณซึ่ง พบว่า ทุกโครงการมีลักษณะโครงการมีความชัดเจน และถูกกำหนด โดยผ่านการพิจารณา อย่างละเอียดจากที่ประชุมคณะอนุกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัด เชียงใหม่ เป็นไปตามขั้นตอนที่ถูกต้องเชื่อถือได้ ในขั้นตอนกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องมีการพิจารณาในทุกขั้นตอนเริ่มตั้งแต่ ขั้นตอนการมอบหมายงานพบว่า มีการมอบหมายงานโดยพิจารณาจากความเหมาะสม ของเจ้าหน้าที่ผู้รับมอบหมายงาน การประสานงานหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกส่วนใหญ่มีความ ร่วมมือที่ดีต่อกัน อีกทั้งมีการติดตามและควบคุมงานใน แต่ละขั้นตอนการปฏิบัติอย่างละเอียด ตลอดจนมี การประเมินผลหลังโครงการเสร็จสิ้นทุกโครงการ โดยการประเมินกลุ่มเป้าหมายที่

เป็นประชาชนด้วย โดยพบว่า ในส่วนของประชาชนได้ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางภาครัฐจัดขึ้นอย่างดี แต่ไม่มีการเรียกร้องใดๆ จากภาครัฐเนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังถือว่าปัญหาการค้ำมนุษย์เป็นเรื่องไกลตัว

ด้านที่ 4 ลักษณะขององค์กรที่น่านโยบายไปปฏิบัติ พบว่าได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายภาคเอกชน ได้รับความร่วมมือจากภาครัฐ มีการทำงานเป็นทีม มีการกำหนดสายบังคับบัญชาไว้อย่างชัดเจน มีการให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์กับประชาชน โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้ว ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์จังหวัดสระแก้ว มีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน จังหวัดได้ให้ความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงาน ทำงานแบบบูรณาการ มีการทำงานในพื้นที่อย่างจริงจัง แต่สิ่งที่ยังเป็นปัญหาคือในการแต่ละหน่วยงานยังขาดการติดตามผลการดำเนินงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของบาร์แดช (Bardach, 1980) ที่กล่าวว่า การน่านโยบายไปปฏิบัติ เป็นเกมของกระบวนการทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับ แนวความคิด ทฤษฎี จะเห็นได้ว่าเป็นกิจกรรมทางสังคมที่เกิดขึ้นและเป็นไปตามข้อกำหนดของนโยบาย ซึ่งเน้น ความสำเร็จของกระบวนการอย่างชัดเจน และแสดงให้เห็นว่า การน่านโยบายไปปฏิบัติเป็นผลผลิตของ กระบวนการทางการเมือง การน่านโยบายไปปฏิบัติถือเป็นโอกาสแรกที่จะได้นำการตัดสินใจทางเลือกนโยบายไป ปฏิบัติในสถานการณ์ที่เป็นจริง และขั้นตอนทั้งหมดของกระบวนการน่านโยบายไปปฏิบัติแสดงให้เห็นถึง ความหวังในการแก้ไขปัญหาของสังคมความกลัวเกี่ยวกับอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน และ จินตนาการของผู้ที่มีส่วนร่วมที่ต้องการจะเน้นการน่านโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ ดังนั้นการน่านโยบายไปปฏิบัติจึงครอบคลุมกระบวนการแปลงนโยบายเป็นนามธรรมให้เป็นแผนงานรูปธรรมที่สามารถนำไปปฏิบัติและตรวจสอบวัดระดับความสำเร็จได้ ซึ่งเป็นหลักการสำคัญของการวิเคราะห์นโยบาย สาธารณะและสอดคล้องกับแนวคิดของ Van Meter และ Van Horn (1975) และ เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551) ในด้านลักษณะขององค์กรที่น่านโยบายไปปฏิบัติ เช่น จำนวนเจ้าหน้าที่ การควบคุม การ บังคับบัญชาความอยู่รอดขององค์กรความสัมพันธ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการกับผู้กำหนดนโยบาย รวมไปถึง สอดคล้องกับแนวคิดของนภดล พูลสวัสดิ์ (2551) ที่กล่าวถึงปัจจัยที่กำหนดความสำเร็จหรือล้มเหลว ในการน่านโยบายไปปฏิบัติซึ่งลักษณะของหน่วยงานที่น่านโยบายไปปฏิบัติ โครงสร้างของหน่วยงานที่น่านโยบายไปปฏิบัติจะมีส่วนอย่างมากต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวของนโยบายนั้น

ด้านที่ 5 การสื่อสารระหว่างองค์กร พบว่ามีการรับฟังนโยบายอย่างต่อเนื่อง มีช่องทางการสื่อสาร อย่างเหมาะสมกับผู้รับสาร หน่วยงานราชการนิยมจัดการประชุมเพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร พร้อมทั้ง หน่วยงานที่มีหน้าที่ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ เข้าร่วมรับฟังนโยบาย มีระบบการสื่อสารใน ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์อย่างเหมาะสมเชื่อถือได้ หน่วยงานในพื้นที่ ที่มีหน้าที่ด้านการ ป้องกันปราบปรามการค้ำมนุษย์ได้มีการร่วมรับฟังนโยบาย โดยได้เป็นผู้ทำหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ส่งต่อสาร ไปยังผู้ปฏิบัติงาน

ภายหลังจากที่ได้รับทราบข้อมูลจากการประชุม พร้อมทั้งมีหน่วยงานหลักในการประสานงาน การสื่อสารการดำเนินงานด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ การแปลงสารที่ได้รับจากการรับฟังนโยบายได้ ตรงประเด็นเหมาะสม เชื่อถือได้จากผลการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดของ Van Meter และ Van Horn (1975) เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2551) ได้กำหนดตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยตัวแบบนี้มุ่งอธิบายตัวแปรที่เชื่อมโยงระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติกับผลการปฏิบัติงานมีด้วยกัน 6 ตัวแปร ได้แก่ 1) มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy Standard and Objectives) 2) ทรัพยากรของ นโยบาย (Policy Resources) เช่นงบประมาณหรือสิ่งจูงใจอื่นๆซึ่งต้องมีเพียงพอ 3) การสื่อสารระหว่างองค์กร และการบังคับให้เป็นไปตามนโยบายหมายความว่าความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรอันได้แก่ความสัมพันธ์ระหว่าง รัฐบาลกลางและท้องถิ่นต้องเป็นไปอย่างมีคุณภาพและเป็นไปตามหลักของการกระจายอำนาจสามารถสื่อสาร กันเข้าใจและบังคับใช้นโยบายได้ 4) ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ เช่นจำนวนเจ้าหน้าที่ การ ควบคุม การบังคับบัญชา ความอยู่รอดขององค์กร ความสัมพันธ์ที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการกับผู้กำหนดนโยบาย 5) เงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคมและการเมือง เช่นลักษณะของมติดมหาชนและกลุ่มผลประโยชน์และ 6) หน้าที่ของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้แก่การรับรู้ นโยบาย เช่นความรู้ความเข้าใจนโยบายทิศทางการตอบสนอง เช่นการยอมรับหรือปฏิเสธนโยบายและระดับความเข้มข้นของการตอบสนองเช่นการยอมรับหรือปฏิเสธดังกล่าว มีระดับมากน้อยเพียงใด

ด้านที่ 6 กิจกรรมสนับสนุน พบว่าภาคประชาชนได้รับการส่งเสริมการแสดงออกทางความคิดเห็นอย่างอิสระ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามาให้การสนับสนุนการดำเนินงาน มีการจัดอบรมให้ความรู้ตามนโยบาย การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดมีความมุ่งมั่น มีทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านการป้องกันและหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์สามารถเข้าถึง ข้อมูลสำคัญ ๆ เกี่ยวกับการค้ามนุษย์ในจังหวัดได้เป็นอย่างดีเพื่อให้เกิดการรณรงค์อย่างจริงจัง องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อสนับสนุน ส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ สร้างเครือข่ายในภาคประชาชน พร้อม ทั้งจัดอบรมให้กับผู้ปฏิบัติงานได้มีความรู้ในการป้องกันการค้ามนุษย์ การดำเนินการจะประสบความสำเร็จ มากกว่านี้ หากนักการเมืองในพื้นที่ให้การสนับสนุนซึ่งกิจกรรมการมีส่วนร่วมนั้นสอดคล้องกับแนวคิดของ Small (2007) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องบทบาทของเครือข่ายสมาชิกชุมชนในการต่อต้านกระบวนการค้ามนุษย์ เพื่อ ช่วยเหลือผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ในประเทศสหรัฐอเมริกาผลการวิจัยพบว่า การใช้เครือข่ายสมาชิกใน ชุมชนเป็นเครื่องมือในการต่อต้านการค้ามนุษย์ ทำให้เกิดผลลัพธ์ซึ่งพัฒนาเป็นความคาดหวังในอนาคตได้ว่า รัฐบาลจะสามารถประสบความสำเร็จในการให้ความดูแลและช่วยเหลือแก่ผู้ตกเป็นเหยื่อจากการค้ามนุษย์ได้ อย่างถูกต้อง และตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับแนวคิดของซาบาเตียร์และแมซเมเนียน (Sabatier & Mazimanian, 1983) ที่ให้ความเห็นไว้ว่าเป็นการทำงานควบคู่กันระหว่างความสนับสนุนทางการเมืองกับทักษะการจัดการ (twin of political support managerial skill) การนำนโยบายไปปฏิบัติที่ ประสบความสำเร็จส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถเอาชนะอุปสรรคต่างๆ ได้แก่ 1) ความแตกต่างหรือแม้กระทั่งการเป็นศัตรูกันของผู้นำนโยบายไป

ปฏิบัติที่มีอยู่จำนวนมาก โดยเฉพาะกรณีที่เป็นนโยบายที่นำไปปฏิบัติในท้องถิ่น 2) การรุกรานของกลุ่มผลประโยชน์หรือสมาชิกสภานิติบัญญัติที่คัดค้านนโยบายมาตั้งแต่แรก 3) ปัญหาการต่อรองกันระหว่างหน่วยงานจำนวนมากซึ่งมักมีระดับการปกครองต่างกัน หน่วยงานแต่ละระดับดังกล่าวต่างรู้สึกกลัวว่าคนอื่นจะรุกรานอาณาเขตของตน จึงมักมีกลุ่มผลประโยชน์และผู้มีอำนาจในกลุ่ม คอยปกป้อง 4) แต่ละปีมีการคุกคามจากการตรวจสอบจากฝ่ายบริหารและนิติบัญญัติซึ่งเกิดการจำกัดอำนาจตามกฎหมายและตั้งงบประมาณที่ทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติอ่อนแอ 5) เกิดความจำเป็นที่จะต้องแก้ไขข้อบกพร่องของทฤษฎีเชิงสาเหตุและผลที่เป็นพื้นฐานของนโยบายเดิม 6) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องจะทำลายทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานของนโยบายและความสนับสนุนทางการเมือง

ด้านที่ 7 ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ พบว่าประชาชนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบเข้าถึงข้อมูลได้เป็นอย่างดี แต่ได้รับความร่วมมือจากกลุ่มผลประโยชน์ในพื้นที่น้อย ความร่วมมือหรือการตอบสนองของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติที่เด่นชัดที่สุดของจังหวัดสระแก้วคือการตรวจบูรณาการของทุกภาคส่วนทั้งทหาร ตำรวจ พลเรือน มีเครือข่ายอาสาสมัครซึ่งเป็นตัวแทนเป็นผู้แจ้งข่าว ตามแนวชายแดนมีกองกำลังบูรพาคอยตรวจสกัดไม่ให้มีการท าความผิดต่อมาก็มีหน่วยตรวจค้นของตำรวจ มีการออกตรวจร่วม ซึ่งในการดำเนินการส่วนใหญ่จะเข้ากันได้และมีการแบ่งหน้าที่การปฏิบัติไว้ชัดเจน มีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ของปัญหาเสร็จแล้ว ก็มีการทำข้อตกลงความร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ บางครั้งยังมีการสนธิกำลังร่วมกันหลายหน่วยงาน ในกรณีที่สำคัญและที่สำคัญ มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลกัน นอกจากนี้ยังมีการการต่อรองในการปฏิบัติงานโดยสามารถหาข้อตกลงร่วมกันระหว่าง 2 ฝ่ายขึ้นไปโดยใช้สันติวิธี เน้นไปที่การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และลดเงื่อนไข จนหาข้อยุติปัญหาและข้อขัดแย้งในพื้นที่ได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้สามารถเข้าถึงข้อมูลในพื้นที่เพื่อใช้ในการต่อรองทางการเมืองในพื้นที่ได้และ สามารถเข้าถึงข้อมูลในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ มี “การแสวงหาข้อตกลงที่จะให้ทุกฝ่ายร่วมเจรจาได้รับผลประโยชน์ด้วยกัน” พร้อมทั้ง “สนับสนุนและให้ความร่วมมือกับหน่วยงานที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์”ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Gilmer (1971) ศึกษาเรื่องการทดสอบกระบวนการ บริหารงานของรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกาในการวางกรอบงานด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์การ วิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการในแบบของการวิจัยเชิงพรรณนา ใช้วิธีการศึกษาจากเอกสารและจัดกิจกรรมในการ รมรณรงค์ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันรัฐบาลประเทศสหรัฐอเมริกาได้วางกรอบงานในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ไว้ โดยการใช้อำนาจรัฐเพื่อต่อต้านขบวนการค้ามนุษย์ ควบคุมการเข้าถึงแหล่งทุน และส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจใน เรื่องเกี่ยวกับปัญหาการค้ามนุษย์ รวมไปถึงแนวคิดของ San Latt Phyu (2009) ที่ต้องตระหนักถึง กระบวนการในการส่งกลับซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้าย ของแผนงานคุ้มครองสำหรับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่เน้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ผู้ให้การดูแล และผู้ที่เสียหายโดยเฉพาะเด็กหญิงที่ถูกล่อลวงมาค่านั้น ยังต้องพึ่งพา

ผู้อื่นเพื่อชีวิตที่ดี นอกจากนี้การนำนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติเชิงบูรณาการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้วให้ประสบความสำเร็จนั้นยังประกอบไปด้วยทักษะด้านต่าง ๆ ดังนี้ 1) ความรู้เกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติพบว่าส่วนใหญ่ ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้เกี่ยวกับหลักการ กฎหมายการค้ามนุษย์ และนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้า มนุษย์เป็นอย่างดี 2) ด้านความสามารถในการต่อรองการปฏิบัติงานในพื้นที่พบว่าผู้ปฏิบัติงานส่วนใหญ่สามารถหา ข้อตกลงร่วมกันระหว่าง 2 ฝ่ายขึ้นไปโดยใช้สันติวิธี เน้นไปที่การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ และลดเงื่อนไข จนหา ข้อยุติปัญหาและข้อขัดแย้งในพื้นที่ได้สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติงานได้สามารถเข้าถึงข้อมูลในพื้นที่เพื่อใช้ในการต่อรองทางการเมืองในพื้นที่ได้สามารถเข้าถึงข้อมูลใน พื้นที่ร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ มีการแสวงหาข้อตกลงที่จะให้ทุกฝ่ายร่วมเจรจาได้รับผลประโยชน์ด้วยกัน และ ส่วนผู้ปฏิบัติมีความสามารถในการต่อรองน้อยที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ สามารถในการสื่อสารกับบุคคลต่างๆ ได้ เป็นอย่างดี และสามารถโน้มน้าว / ชักชวน / จูงใจ / ให้บุคคลอื่น สนับสนุนการดำเนินงาน (ธนสุนทร สว่างสาลี และสมิหรา จิตตลดากร, 2561)

ข้อเสนอแนะ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเฝ้าระวังการค้ามนุษย์และควรส่งเสริมให้มีการอบรมเผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มเสี่ยงเพื่อมิให้ตกเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ รวมถึงผลักดันให้มีการบรรจุเรื่องสิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก และการค้ามนุษย์ไว้ในการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบการศึกษาทุกระดับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2557). นโยบายยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ.2555-2559. ใน รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons–TIP Report) ประจำปี พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: บริษัท ฮีเลฟเว่นคัลเลอร์ จำกัด
- จุมพล หนิมพานิช. (2547). การวิเคราะห์นโยบาย: ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ณัฐธยาน์ จาริยานุกุล. (2557). การนำนโยบายในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติ: ศึกษากรณี จังหวัดเชียงใหม่ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัฐพัชร์ อภิรุ้งเรืองสกุล, และประสพชัย พสุนนท์. (2561). การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการทำธุรกรรมทางการเงินผ่าน QR Code ในเขตกรุงเทพมหานคร. *Panyapiwat Journal*, 10, 26-40.
- ตาน สุกิม, และธนวัฒน์พิมลจินดา. (2559). การนำนโยบายการบริหารงานโรงพยาบาลไปปฏิบัติศึกษากรณีแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลในเครือโรงพยาบาลกรุงเทพ ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 10(3), 128-142.

- ธนสุนทร สว่างสาลี, และสมิหรา จิตตลดากร. (2561). การนํานโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไปปฏิบัติเชิงบูรณาการในเขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว. *วารสารวิจัยและพัฒนาวิจัยองค์กร ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(2), 151-169.
- นภดล พูนสวัสดิ์. (2551). ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระเศก สรรค์อุปา และภักดี โพธิ์สิงห์. (2559). นโยบายสาธารณะกับแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์. *ธรรมทัศน์*, 16(3), 229-240.
- มัทฉะ สุวรรณเรือง. (2536). ประสิทธิภาพของการนํานโยบายป้องกันและปราบปรามทุจริตเลือกตั้งของโครงการ ท.ม.ก.ไปปฏิบัติ: กรณีวิจัยปฏิบัติการเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี. (2558). มาตรการทางบริหารในการป้องกันเจ้าหน้าที่ของรัฐมิให้เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2558 (ลงวันที่ 16 ตุลาคม 2558). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 132 ตอนพิเศษ 258 ง.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี. (2559). วิธีพิจารณาคดีค้ามนุษย์ พ.ศ. 2559 (ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2559). *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม 133 ตอนที่ 46 ก.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2551). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: บพิธกรพอมพ์.
- ลาวัญญ์ ถนัดศิลปกุล, วิมาน กฤตพลวิมาน, จตุรงค์ บุญยรัตนสุนทร, ชูเกียรติ น้อยฉิม, ชนันภรณ์ บุญเกิดทรัพย์, และอริศรา เหล็กคำ. (2561). โครงการการศึกษาวิเคราะห์และแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในมิติกฎหมายของประเทศในพื้นที่ระยองเศรษฐกิจตะวันออก-ตะวันตก, เหนือ-ใต้. *วารสารกฎหมายสุขภาพและสาธารณสุข*, 4(3), 387-401.
- วรเดช จันทรศร. (2554). ทฤษฎีการนํานโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- วิทยา เบ็ญจาธิกุล. (2560). แนวทางการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ในแรงงานประมงทะเลของประเทศไทย. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 6(1), 77-93.
- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดสระแก้ว. (2558). *สถานการณ์การปฏิบัติการป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์จังหวัดสระแก้ว*. สระแก้ว: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้ว.
- ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์แห่งชาติ. (2553). *นโยบายยุทธศาสตร์และมาตรการในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2554 - 2559*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2019). กระบวนการนํานโยบายสาธารณะไปสู่การปฏิบัติ. *วารสารแสงอีสาน*, 16(1), 243-260.
- สัญญา เคนาภูมิ. (2561). การประยุกต์อรรถประโยชน์ทางการเมืองผ่านการตัดสินใจเลือกตั้งและการจัดบริการ

- สาธารณะ. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 11(1), 123-143.
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2551). พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551. *ราชกิจจานุเบกษา* (ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2551), เล่ม 125 ตอนที่ 29 ก. หน้า 28-48 .
- สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580). กรุงเทพฯ: สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- เสน่ห์ จัยโต้. (2552). *การบริหารนวัตกรรมใหม่*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

References

- Anderson, P. (1999). Perspective: Complexity theory and organization science. *Organization science*, 10(3), 216-232.
- Bardach, E. S. (1980). *Implementation studies and the study of implements*. Graduate School of Public Policy, Berkeley: University of California.
- Dye, T. R. (2013). *Understanding public policy: Pearson new international edition*. North America: Pearson Higher Ed.
- Easton, D. (1953). *The Political System*. New York: Alfred A.
- Gilmer, B. Von Haller. (1971). *Industrial and organizational psychology*. New York: McGraw – Hill.
- Majone, G., & Wildavsky, A. (1978). Implementation as Evolution', in Freeman, H.(ed.), *Policy Studies Review Annual*. Beverly Hills: Sage.
- Mazmanian, D. A., & Sabatier, P. A. (1983). *Implementation and public policy*. Glenview: Scott Foresman.
- San Latt Phyu. (2009). *Repatriation from Thailand to Myanmar of trafficked children* (master's thesis). Bangkok: Chulalongkorn University.
- Taubman, W. (1982). *Stalin's American Policy: From Entente to Detente to Cold War*. Norton.
- Van Meter, D. S., & Van Horn, C. E. (1975). The policy implementation process: A conceptual framework. *Administration & Society*, 6(4), 445-488.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introduction analysis*. New york; Harper & Row.

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น (Earning Per Share (EPS)) กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์ กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

COMPARATIVE THE RELATIONSHIP BETWEEN EARNING PER SHARE (EPS) TO THE MARKET VALUE OF THE SECURITIES CASE STUDY LIST ON THE STOCK EXCHANGE OF THAILAND

Received 23 May 2019

Revised 3 July 2019

Accepted 11 July 2019

ลักขณา โอฬารักษ์, จิตติมา เต็มแก้ว และปราณี ช้างวงษ์

วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี สถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2

Lukhana Oralerk Jittima Termkeaw and Pranee Changwong

Lopburi Technical College Vocational institute of central region 2

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อทดสอบหาความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น กับราคาตลาดของหลักทรัพย์ ในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 10 บริษัทแรก (Top 10) ที่มีมูลค่าการซื้อขายสูงสุด ตั้งแต่ปี 2557 – 2560 เก็บข้อมูลจากรายงานทางการเงิน โดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ Pearson Correlation Coefficient ผลการศึกษาพบว่า การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น EPS กับราคาตลาดของหลักทรัพย์ Pit ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยใช้แบบ Pearson Correlation Coefficient ระหว่างตัวแปร Pit และ EPS จะเห็นว่ามีค่า $r = .578$ มีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ กำไรต่อหุ้น ราคาตลาดของหลักทรัพย์

Abstract

The study has objectives: to test the relationship between performance in accounting Or earnings per share With the market price of the securities on the Stock Exchange. The samples were studied are secondary data from 10 companies listed on the Stock Exchange of Thailand, the first (Top 10), with the highest average turnover from 2557 to 2560, the analysis is Pearson

Correlation Coefficient. The study indicated that the analysis of the relationship between EPS and market price of securities by using the Pearson Correlation Coefficient program between Pit and EPS variables shows that $r = .578$ is positive, indicating that the relationship is moderate. Significant at .01 and correlated in the same direction.

Keywords: Relationship Earning Per Share Market price of securities

บทนำ

ในปัจจุบันการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจหรือมูลค่าของผู้ถือหุ้น เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่ง จะทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับผลตอบแทนจากเงินลงทุนในระยะยาวที่สูงกว่าต้นทุนที่ลงไป ซึ่งผลกำไรที่แท้จริงจะแสดงให้เห็นว่า ผลการดำเนินงานของธุรกิจนั้น ๆ มีทิศทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ หรือกำลังทำให้มูลค่าของธุรกิจลดน้อยลง ในขณะที่เดียวกันผลการดำเนินงานในรูปของกำไรทางบัญชีสามารถบอกสถานะที่แท้จริงของกิจการได้อย่างแท้จริงหรือไม่ จึงทำให้เกิดแนวความคิด ในการวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจหลายรูปแบบ และหลายตัวชี้วัด โดยทั่วไปแล้วในการพิจารณาถึงมูลค่าของบริษัทต่าง ๆ จะพิจารณาจากกำไรต่อจำนวนหุ้น (Earning PerShare : EPS) หากค่า EPS สูงก็จะทำให้ราคาหุ้นของบริษัทสูงขึ้นด้วย ดังนั้นนักบัญชีของบริษัทสามารถจะตกแต่งตัวเลขในงบกำไรขาดทุนของบริษัท เช่น กู้เงินใหม่มาชำระหนี้เก่าแทนที่จะเพิ่มทุนเพื่อให้มีจำนวนหุ้นเท่าเดิม ทำให้ค่า EPS ไม่ลดลงและอาจไม่ได้แสดงผลการดำเนินงานอย่างแท้จริงได้ บางบริษัทจะใช้ ROE (Return on Equity) อัตราผลตอบแทนต่อทุนในการพิจารณา นักบัญชีก็สามารถจะตกแต่งตัวเลขได้ด้วยการซื้อหุ้นคืนด้วยเงินสดในมือหรือจะกู้ยืมมาก็ได้ เพราะเมื่อกำไรคงที่แต่ทุนหุ้นลดลง ค่า ROE ก็สูงขึ้นโดยปริยาย สำหรับบริษัทที่วิเคราะห์ด้วยผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิ ROA (Return On Assets) วิธีการตกแต่งตัวเลขก็ทำได้ด้วยวิธีง่าย ๆ เช่นเดียวกัน คือ ขยายทรัพย์สินบางอย่างทิ้งไป ทั้งที่หากเก็บทรัพย์สินนั้นไว้จะหาประโยชน์ได้มากกว่าขายทิ้งไป ดังนั้นในการพิจารณาผลการดำเนินงานของกิจการ จึงควรพิจารณาจากข้อมูลตัววัดผลการดำเนินงานที่หลากหลายเพื่อให้สามารถเล็งเห็นมูลค่าของกิจการอย่างแท้จริง (รสสุคนธ์ กลิ่นอาโพ, 2548; มาโนช สุอาพันธ์, 2552; เมทินี ลิขิตบุญฤทธิ์, 2557)

งานวิจัยนี้จึงต้องการที่จะศึกษาความสัมพันธ์ของการวัดผลการดำเนินงานทางการบัญชี โดยใช้กำไรต่อหุ้น EPS ว่ามีความสัมพันธ์กับราคาตลาดของหลักทรัพย์หรือไม่ อย่างไร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ใน SET 50 ซึ่งจะทำให้การคัดเลือก 10 บริษัทแรก ที่มีมูลค่าการซื้อขายสูงสุดในรอบ 4 ปี ตั้งแต่ปี 2557 – 2560 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2561) เนื่องจากเป็นบริษัทที่นักลงทุนให้ความสนใจ และเป็นหลักทรัพย์ที่อยู่ในความต้องการของตลาดสูง จึงเป็นกลุ่มตัวอย่างที่สามารถเป็นตัวแทนของตลาดได้ดี ซึ่งงานวิจัยนอกจากจะเป็นประโยชน์ในการใช้ข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ การวางแผนการลงทุนของนัก

ลงทุนแล้ว ยังเป็นข้อมูลเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้บริหารในการบริหารองค์กรให้เกิดผลตอบแทนกับผู้ถือหุ้นสูงสุดอีกด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้นกับราคาตลาดของหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์

สมมติฐาน

$H_0 : p = 0$ (กำไรต่อหุ้นไม่มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์)

$H_1 : p \neq 0$ (กำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ของกำไรต่อหุ้น กับราคาของหลักทรัพย์ในตลาดว่ามีความสัมพันธ์กันใดลักษณะใด
2. เป็นข้อมูลให้นักลงทุน เป็นข้อมูลในการวางแผนการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำมาซึ่งผลตอบแทนที่ดีขึ้น จากการที่คาดการณ์การเคลื่อนไหวราคาหุ้นได้ดีขึ้น
3. เป็นข้อมูลเพื่อการบริหารงานและสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้บริหารในการบริหารองค์กรที่มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าให้กับกิจการ

ทบทวนวรรณกรรม

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับ “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น (Earning Per Share (EPS)) กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์ กรณีศึกษา บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” สามารถสรุปได้ดังนี้

ดัชนีกลุ่มอุตสาหกรรมคือการคำนวณจากกลุ่มของหุ้นสามัญของแต่ละกลุ่มธุรกิจในตลาดหลักทรัพย์ จัดแบ่งเป็น หมวดธุรกิจ (Sector) ซึ่งใช้มาตั้งแต่ 1 มกราคม 2547 โดยได้จัดกลุ่มอุตสาหกรรม (Industry Group) ระบบใหม่ เพื่อให้โครงสร้างอุตสาหกรรมมีความกระชับและชัดเจนมากยิ่งขึ้น ใช้เกณฑ์คือจัดกลุ่มบริษัทที่ประกอบธุรกิจลักษณะเดียวกัน เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ลงทุนในการสรรหาบริษัท เพื่อการลงทุนอย่างเป็นลำดับขั้นตอน และสามารถพิจารณาเปรียบเทียบการเคลื่อนไหวของหลักทรัพย์ในระดับกลุ่มอุตสาหกรรมของไทยกับตลาดอื่น ๆ ได้ เนื่องจากมีความ สอดคล้องกับที่กับดัชนีอุตสาหกรรมของต่างประเทศ (อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์, 2548; อาภากร วนเศรษฐ, 2559)

หลักการลงทุนที่เป็นหัวใจสำคัญที่สุดก็คือ ความรู้เกี่ยวกับอัตราส่วนทางการเงิน โดยอัตราส่วนทางการเงิน (financial ratios) หมายถึง ตัวเลขที่วัดฐานะการเงินและเป็นตัวบ่งบอกจุดอ่อนจุดแข็งในการสร้างผลกำไรให้กับธุรกิจ ตลอดจนเป็นตัวชี้วัดความสามารถในการบริหารงานว่ามี ประสิทธิภาพเพียงใด โดยการนำตัวเลขที่มีอยู่ในงบการเงินมาหารอัตราส่วนเพื่อใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานขององค์กร เพราะทำให้ผู้บริหารทราบถึงปัญหาและสามารถนำข้อมูลมาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อนำมาวิเคราะห์ หาแนวทางแก้ไข หรือพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรให้ได้ผลการดำเนินงานตรงตามแผนงานหรือเป้าหมายที่กำหนดไว้ อีกทั้งเป็นเครื่องมือที่ผู้ลงทุนใช้ในการวิเคราะห์และประเมินในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทเทียบกับอัตราส่วนในอดีตที่ผ่านมา หรือเทียบกับบริษัท อื่นที่เป็นคู่แข่ง หรืออาจเทียบกับค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมนั้น ๆ เพื่อการตัดสินใจลงทุนได้ถูกต้องยิ่งขึ้น (ณัฐชรัตน์ สีนุชชัย, และณัฐกานต์ แหวนเพชร, 2559; พัทธธีรา จิระอุดมสาโรจน์, 2560; ทวีชัย เวชคุณานุกุล, อรไท ชั่วเจริญ, และพรมนัส สิริธรรังศรี, 2561)

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative approach) โดยกำหนดแนวทางการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) และเชิงอนุมาน (Inference Analysis) โดยนำข้อมูลที่รวบรวม ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องมือทางสถิติ คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Pearson Correlation) พร้อมทั้งทดสอบสมมุติฐานสำหรับความสัมพันธ์ระหว่างราคาหุ้นสามัญของหลักทรัพย์กับอัตราส่วนทางการเงิน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป และใช้ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 (ทวีชัย เวชคุณานุกุล และคณะ, 2561)

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร คือ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์กลุ่ม SET 50 เนื่องจาก SET 50 มีเกณฑ์การคัดเลือกจากหุ้นสามัญที่มีมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดสูง จากจำนวนหุ้นสามัญทั้งหมด และเป็นหุ้นที่มีสภาพคล่องสูง มีมูลค่าการซื้อขายสูงอย่างสม่ำเสมอ (ห้องสมุดมารวย, 2561)

กลุ่มตัวอย่าง คือ บริษัทที่มีมูลค่าการซื้อขายสูงสุด 10 บริษัท ถัวเฉลี่ย 4 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – พ.ศ. 2560 โดยใช้ข้อมูลเป็นรายปี ดังนั้นจึงได้ตัวอย่างทั้งหมด 40 ตัวอย่าง ซึ่งต้องเข้าเงื่อนไขในการคัดเลือกดังนี้

1. เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายงานทางการเงินครบ ตั้งแต่ ปี 2557 – 2560 และจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี เพื่อให้ได้ข้อมูลการวัดค่าตัวแปรอย่างครบถ้วน และสามารถเปรียบเทียบผลการวิจัยได้
2. ยกเว้นธนาคาร และบริษัทเงินทุน เนื่องจากมีโครงสร้างเงินลงทุนที่แตกต่างจากบริษัทอื่น
3. ไม่รวมบริษัทที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสั่งให้มีการแก้ไขงบการเงิน

เครื่องมือ

ใช้ค่าสถิติ Pearson Correlation Coefficient หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือกำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดของหลักทรัพย์

$$P_{it} = (EPS_{it})$$

P_{it} คือ ราคาตลาดของหลักทรัพย์ i ณ เวลาประกาศกำไรต่อหุ้น t

EPS_{it} คือ กำไรต่อหุ้นของบริษัท i ณ เวลา t

การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ (สุวิธาน มนแพวงศานนท์, 2544) อันประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลออกมาในรูปของค่าสถิติพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกิจการเพื่อนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวแปรที่เก็บรวบรวมและคำนวณได้ประกอบด้วย (1) ค่าต่ำสุด (Minimum: Min) (2) ค่าสูงสุด (Maximum: Max) (3) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และ (4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น และราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยใช้วิธีทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) เพื่อวิเคราะห์ว่ากำไรต่อหุ้น จะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์หรือไม่ อย่างไร

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 แสดงค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าน้อยที่สุด ค่ามากที่สุด ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตัวแปร	ค่าน้อยที่สุด	ค่ามากที่สุด	ค่าเฉลี่ยเลขคณิต	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
EPS (บาท)	-8.24	46.74	8.06	19.37
Pit (บาท)	3.06	440	107.74	232.36

จากตารางที่ 1 แสดงข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าค่าน้อยที่สุด ค่ามากที่สุด ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรอันได้แก่ กำไรต่อหุ้น EPS (Earning Per Share) ราคาของหลักทรัพย์ Pit สามารถสรุปผลได้ดังนี้

กำไรต่อหุ้น EPS (Earning Per Share) มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 8.06 บาท ในขณะที่บางบริษัทมีค่าเท่ากับ -8.04 บาท ซึ่งเป็นค่าน้อยที่สุด และบางบริษัทมีกำไรต่อหุ้นสูงถึง 46.74 บาท เป็นค่ามากที่สุด มีค่าส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 19.37 มีค่าไม่เข้าใกล้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายตัวอยู่มาก คือ บริษัทมีกำไรต่อหุ้นกระจายตัวตั้งแต่ -8.24 ถึง 46.74

ราคาของหลักทรัพย์ Pit มีค่าเฉลี่ยเลขคณิตเท่ากับ 107.74 บาท มีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 3.06 บาท และค่ามากที่สุดเท่ากับ 440.00 บาท มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 232.36 ไม่เข้าใกล้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต แสดงให้เห็นว่าราคาของหลักทรัพย์ส่วนใหญ่มีค่ากระจายตัวสูง

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสถิติ Pearson Correlation Coefficient หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร คือ กำไรต่อหุ้น EPS กับราคาตลาดของหลักทรัพย์ Pit จากสมมติฐาน

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ของ P_{it} , EPS

ตัวแปร		EPS	PIT
กำไรต่อหุ้น	Pearson Correlation	1	.578**
	Sig. (2-tailed)	.000	
	N	40	40
ราคาตลาด	Pearson Correlation	.578**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	
	N	40	40

***Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed)*

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น EPS กับราคาตลาดของหลักทรัพย์ Pit ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้แบบ Pearson Correlation Coefficient ระหว่างตัวแปร P_{it} และ EPS จะเห็นว่ามีค่า $r = .578$ มีค่าเป็นบวก แสดงว่ามีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน หรืออีกกรณีหนึ่งสามารถดูได้จากค่า Sig. (2-tailed) มีค่าเท่ากับ .00 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า .01 จากสมมติฐาน สามารถปฏิเสธ H_0 ยอมรับ H_1 คือ กำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น (EPS) กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์ ในตลาดหลักทรัพย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 10 บริษัทแรก (Top 10) ที่มีมูลค่าซื้อขายสูงสุดตั้งแต่ปี 2557-2560 การศึกษาใช้การทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ได้ผลการทดสอบว่า กำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ อย่างมีนัยสำคัญ ($p = 0.000 < 0.01$)

ดังนั้นจึงยอมรับสมมติฐานการวิจัยดังกล่าว และยังสรุปได้ว่า กำไรต่อหุ้นมีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของราคาหลักทรัพย์ไปในทิศทางเดียวกัน ($r = .578$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. จากการศึกษาในครั้งนี้ เป็นการเปรียบเทียบการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรโดยใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกำไรต่อหุ้น (Earning Per Share (EPS)) กับการเปลี่ยนแปลงราคาตลาดของหลักทรัพย์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจาก 10 บริษัทแรก (Top 10) ที่มีมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยสูงสุด ตั้งแต่ปี 2557 – 2560 จำนวน 40 ตัวอย่าง นับว่าเป็นบริษัทที่นักลงทุนให้ความสนใจมากที่สุด แต่จะเนื่องจากบางบริษัทมีค่ากำไรต่อหุ้นติดลบคิดเป็น 7.5% กล่าวคือกำไรต่อหุ้นอาจไม่ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักลงทุน

2. นักลงทุนควรระมัดระวังก่อนตัดสินใจลงทุนในตลาดหุ้น หากคำนึงถึงแต่ผลการดำเนินงานทางบัญชีหรือกำไรต่อหุ้นอย่างเดียว อาจไม่สะท้อนผลการดำเนินงานหรือไม่ได้ส่งผลกับราคาตลาดของหลักทรัพย์ อย่างแท้จริงควรพิจารณาตัววัดผลการดำเนินงานอื่น และปัจจัยอื่น ๆ ประกอบกัน เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจลงทุน

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่มีมูลค่าการซื้อขายสูงสุด Top 10 ใน SET 50 เป็นกลุ่มที่นักลงทุนให้ความสนใจซื้อขายมากที่สุด กำไรต่อหุ้น ของบริษัทส่วนใหญ่เป็นบวก จึงน่าสนใจว่า หากศึกษากลุ่มที่มีมูลค่าการซื้อขายน้อยที่สุดแล้วจะมีค่ากำไรต่อหุ้นเป็นอย่างไร และมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดของหลักทรัพย์อย่างไร เพื่อนักลงทุนจะได้ประโยชน์มากขึ้น และการขึ้นลงของราคาหุ้นไม่ได้มาจากมูลค่าของกิจการแต่มีปัจจัยอื่นร่วมด้วย ควรมีการศึกษาเรื่องนี้เพิ่มเติมด้วย

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ประสบผลสำเร็จได้ ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก ท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบุรีรัมย์ คณะครู วิทยากร ที่ให้ความรู้ ให้การสนับสนุน อำนวยความสะดวกรวมทั้งให้การสนับสนุนงบประมาณในการนำเสนองานวิจัยครั้งนี้ รวมถึงคุณบิดา มารดา และเพื่อน ๆ ที่เป็นกำลังใจ คอยช่วยเหลือและเป็นแรงผลักดันในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ หายที่สุดนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และอีกหลายท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงในที่นี้ แต่มีส่วนสำคัญที่ทำให้การค้นคว้าครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

ณัฐชรัตน์ สีนุชชัย, และณัฐกานต์ แหวนเพชร. (2559). ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มธุรกิจการแพทย์และธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์. *EAU Heritage*

Journal Social Science and Humanities, 6(2), 111-120.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2561). *สรุปสถิติสำคัญของตลาดหลักทรัพย์*. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2561, จาก http://www.set.or.th/th/market_statistics.html.

ทวีชัย เวชคุณานุกุล, อรไท ชั่วเจริญ, และพรมนัส สิริธรงค์ศรี, (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหุ้นสามัญ ในธุรกิจหมวดพลังงานและสาธารณูปโภค ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University*, 5(2), 221-234.

ทวีชัย เวชคุณานุกุล, อรไท ชั่วเจริญ, และพรมนัส สิริธรงค์ศรี. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหุ้นสามัญ ในธุรกิจหมวดพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University*, 5(2), 221-234.

พัทธ์ธีรา จิระอุดมสาโรจน์. (2560). ความสัมพันธ์มูลค่าราคาตามบัญชีกำไรต่อหุ้นและเงินปันผลของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มดัชนี SET 100. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*, 11(25), 99-106.

มานิช สุอาพันธ์. (2552). *การศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินและราคา ตลาดของหลักทรัพย์ กรณีศึกษา : SET50 และ MAI (การศึกษาด้วยตนเอง)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เมทินี ลิขิตบุญฤทธิ์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนความสามารถในการทำกำไรกับราคาหลักทรัพย์ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (การศึกษาด้วยตนเอง)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

รสสุคนธ์ กลิ่นอาไฟ. (2548). *การวิเคราะห์เปรียบเทียบประเมินผลการดำเนินงานองค์กรโดยใช้ มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ Economic Value Added (EVA) และอัตราส่วนกำไรต่อหุ้นที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของราคาหุ้น กรณีศึกษา บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) (การศึกษาด้วยตนเอง)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวิธาน มนแพวงศานนท์. (2544). *วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS for Windows*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน).

ห้องสมุดมารวย. (2561). *SETSMART*. สืบค้น 1 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.setsmart.set>.

อภิชาติ พงศ์สุพัฒน์. (2548). *การเงินธุรกิจ Business Finance* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัลพับลิเคชั่น.

อาภากร วนเศรษฐ. (2559). *ผลกระทบอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ : กรณีประเทศไทยและ อินโดนีเซีย (การศึกษาด้วยตนเอง)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การให้บริการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช

Policy and Strategy Making to Serve the Elderly : A Case Study of the Needs of Social Welfare Services in the Community of Songkhla Phatthalung and Nakhon Sri Thammarat

Received 28 May 2019

Revised 8 July 2019

Accepted 13 July 2019

บุญวันต์ จิตประคอง

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

Punyawan Jitprakong

Thaksin University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการบริการด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ และสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช 2) เพื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์นโยบาย และแผนการให้บริการผู้สูงอายุระดับจังหวัด และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในรูปของแผนงาน หรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีกลุ่มเป้าหมายคือ ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช จำนวน 1,277 คน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย การหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเสนอประเด็นทางนโยบายและนำเสนอผลการวิเคราะห์แบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ทางด้านจิตใจอยู่ในระดับสูงสุดมีค่าเฉลี่ย 4.4672 รองลงมาคือความต้องการด้านร่างกาย มีค่าเฉลี่ย 4.4281 และความต้องการด้านสังคมและเศรษฐกิจอยู่ในลำดับท้ายสุด มีค่าเฉลี่ย 4.1966 และควรจัดลำดับความต้องการด้านสวัสดิการที่ได้จากการสำรวจเป็นประเด็นยุทธศาสตร์นโยบายและแผนการให้บริการผู้สูงอายุระดับจังหวัดแต่ละจังหวัดต่อไป

คำสำคัญ: นโยบาย ยุทธศาสตร์ ความต้องการสวัสดิการทางสังคม

Abstract

The purposes of this research were (1) to study the needs of physical, psychological, economic and social services of the elderly in Songkhla, Phatthalung and Nakhon Sri Thammarat. (2) To define strategic issues in the policy and plans for serving the elderly in

provincial level and implement the policy in the form of a plan or projects that response the elderly's needs in Songkhla, Phatthalung and Nakhon Si Thammarat. The research instrument was a questionnaire. The target group was 1,277 male and female who were over 60 years old and located in Songkhla, Phatthalung and Nakhon Sri Thammarat. This quantitative research consists of frequency, percentage, mean and standard deviation. This research is used for data analysis for present policy issues and present descriptive analysis results. The research found that the psychological needs of the elderly were highest at 4.4672. The order of the requirements is then the body requirement is 4.4281. And the social and economic need are in the final order with an average of 4.1966. The welfare needs of the survey should be ranked as a strategic issue in the policy and plan for serving the elderly in each province.

Keywords: Policy strategic Social welfare requirements

บทนำ

นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2548 ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) และคาดว่าจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ (Aged Society) ในปี 2565 หรือใช้เวลาประมาณ 17 ปี ซึ่งถือว่าเร็วมากเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ เช่น ประเทศญี่ปุ่นใช้เวลา 24 ปี ประเทศสหรัฐอเมริกา 72 ปี เป็นต้น ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีระยะเวลาในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับการเป็นสังคมผู้สูงอายุน้อยมาก (กรกช สังขชาติ, 2536; อังคณา ฉายวิริยะ, 2556) โดยสถานการณ์ทางสังคมที่เข้าสู่สังคมผู้สูงวัยได้กลายเป็นความท้าทายอย่างหนึ่งของทุกภาคส่วนในสังคม โดยเฉพาะหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจด้านการดูแลผู้สูงอายุโดยตรง ที่ต้องหาแนวทางหรือวิธีการแปลงนโยบายสู่กระบวนการปฏิบัติทั้งในรูปของแผนงานหรือโครงการกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนส่งเสริมประสิทธิภาพในการดูแลกลุ่มผู้สูงอายุให้ได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพอย่างเท่าเทียม สามารถตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้สูงอายุ (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2554; สำนักวิจัยและสถิติ, 2557) งานวิจัยเชิงสำรวจเรื่องนี้ต้องการศึกษากลุ่มประชากรผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช โดยสาเหตุที่เลือกศึกษาพื้นที่ดังกล่าว เนื่องจากประชากรกลุ่มนี้ยังประสบกับปัญหาต่าง ๆ หลากหลายมิติที่มีส่วนสำคัญในการลดคุณค่าในศักยภาพหรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ที่สำคัญพื้นที่สามจังหวัดดังกล่าวเมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นถือว่ามีความใหญ่ในภาคใต้ ทั้งขนาดของประชากรผู้สูงอายุ และขนาดของพื้นที่ (ระพีพรรณ คำหอม และคณะ, 2542; พรอนันต์ กิตติมั่นคง, 2547; นรเศรษฐ์ เรื่องพยุงศักดิ์, 2550; ศุทธิพนิต บุญเรือง, 2550; ญัฐพงษ์ พบสมัย, 2551; ศศิพัฒน์ ยอดเพชร และคณะ, 2552; ศิริพันธุ์ สาสัติย์ และคณะ, 2552; สัมฤทธิ์ ศรีธารงสวัสดิ์ และกนิษฐา บุญธรรมเจริญ, 2553; สุนันทา เชื้อชาติ และศรีณยา

บุณนาค, 2553; กมล สุทิน, 2554; นันทนา อยู่สบาย, 2557; กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2558) ดังแสดงให้เห็นข้อมูลสถิติเชิงตัวเลขจำนวนผู้สูงอายุของพื้นที่สามจังหวัดในตาราง 1

ตารางที่ 1 จำนวนผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช

จังหวัด	จำนวนประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป			ดัชนีการสูงวัย
	ชาย	หญิง	รวม	
สงขลา	77,786	99,615	177,401	56.39
พัทลุง	34,196	45,354	79,550	76.62
นครศรีธรรมราช	96,130	125,863	221,993	69.24

ที่มา: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2558)

ผู้สูงอายุในปัจจุบันของ 3 จังหวัดดังกล่าวนั้นถือเป็นจำนวนที่สูง โดยมีดัชนีการสูงวัยถึงร้อยละ 56.39 76.62 และ 69.24 ตามลำดับ การก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของ 3 จังหวัดดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อตามมาในหลากหลายมิติ โดยเฉพาะผลกระทบที่เกิดกับกลุ่มผู้สูงอายุเองทั้งในด้านสุขภาพร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลให้เกิดความจำเป็นที่ต้องสร้างหลักประกันทางด้านสวัสดิการในมิติต่าง ๆ ที่ครอบคลุมความต้องการทุกด้านให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ (อุมารณ ฝ่องจิตต์, 2544; เทอดเกียรติ ขุนแผ้ว, 2547) หากแต่ที่ผ่านมากลับพบปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการที่กลุ่มผู้สูงอายุบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงระบบการบริการของท้องถิ่น ชุมชน อำเภอหรือระดับจังหวัดได้ อาจเนื่องมาจากการกำหนดนโยบายด้านผู้สูงอายุไม่ชัดเจน ขาดการวางแผน ขาดการประสานงานในเชิงบูรณาการร่วมกันในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความซ้ำซ้อนในเชิงภารกิจ งบประมาณมีอยู่อย่างจำกัดแต่มีภารกิจอื่น ๆ อีกมาก บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ไม่มีเจ้าภาพหรือผู้รับผิดชอบหลักในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างแท้จริง ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ และการดำเนินงานเป็นไปตามสั่งการมากกว่าการคำนึงถึงปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของผู้สูงอายุ ปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงเป็นรากเหง้าของปัญหาที่สำคัญซึ่งส่งผลทำให้เกิดความล้มเหลว หรือการไร้เสถียรภาพในการดูแลกลุ่มผู้สูงอายุให้ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งถึงและเป็นธรรมในมิติต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุมความต้องการทุกด้านให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ หากแต่ที่ผ่านมากลับพบปัญหาในทางปฏิบัติ โดยเฉพาะการที่กลุ่มผู้สูงอายุบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงระบบการบริการของท้องถิ่น ชุมชน อำเภอหรือระดับจังหวัดได้ อาจเนื่องมาจากการกำหนดนโยบายด้านผู้สูงอายุไม่ชัดเจน ขาดการวางแผน ขาดการประสานงานในเชิงบูรณาการร่วมกันในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ความซ้ำซ้อนในเชิงภารกิจ งบประมาณมีอยู่อย่างจำกัดแต่มีภารกิจอื่น ๆ อีกมาก บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในงานสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ ไม่มีเจ้าภาพหรือผู้รับผิดชอบหลักในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างแท้จริง ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ และการดำเนินงานเป็นไปตามสั่งการมากกว่าการคำนึงถึงปัญหาความเดือดร้อนและความต้องการของผู้สูงอายุ ปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงเป็น

รากเหง้าของปัญหาที่สำคัญซึ่งส่งผลทำให้เกิดความล้มเหลว หรือการไร้เสถียรภาพในการดูแลกลุ่มผู้สูงอายุให้ได้รับการดูแลอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งถึงและเป็นธรรมในมิติต่าง ๆ ได้อย่างครอบคลุม (สำนักวิจัยและสถิติ, 2557)

งานวิจัยเรื่อง การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การให้บริการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราชมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการบริการด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านเศรษฐกิจ และสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช และนำผลการศึกษาไปกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในนโยบายและแผนการให้บริการผู้สูงอายุระดับจังหวัด และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติในรูปของแผนงาน หรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุในจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช อันก่อให้เกิดแนวทางที่เหมาะสมในการดูแลและพัฒนาผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป โดยงานวิจัยอยู่ภายใต้กรอบแนวคิดหลัก 3 แนวคิด คือ แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้สูงอายุ ความต้องการของมนุษย์ และสวัสดิการสังคม โดยสร้างกรอบความคิดที่อยู่บนพื้นฐานของความต้องการสามด้านคือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ และด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งทั้งสามด้านจะนำไปใช้ประกอบเป็นข้อมูลในการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การให้บริการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการด้านสวัสดิการของแต่ละจังหวัดซึ่งอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจการด้านผู้สูงอายุในระดับจังหวัด อันจะก่อให้เกิดแนวทางที่เหมาะสมในการดูแลและพัฒนาผู้สูงอายุต่อไป โดยมีขอบเขตงานวิจัยด้านเนื้อหาที่ครอบคลุมการศึกษาความต้องการบริการของผู้สูงอายุทั้งสามด้านดังกล่าวข้างต้น วิเคราะห์ผลการศึกษาที่ได้เพื่อนำเสนอเป็นข้อเสนอในการกำหนดเป็นนโยบายและแผนยุทธศาสตร์แก่หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ อันเป็นประโยชน์สำคัญต่อการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวของจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ในขณะที่ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ในจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช จำนวน 1,277 คน โดยประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัยชิ้นนี้ คือ การให้ข้อมูลพื้นฐานแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุระดับจังหวัด กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ต่อยอดประกอบในการกำหนดประเด็นทางนโยบายหรือแผนพัฒนาของภาครัฐ เพื่อเสริมสร้างการบริหารและพัฒนากลุ่มผู้สูงอายุในประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อันสอดคล้องกับความต้องการทางด้านร่างกาย จิตใจ และเศรษฐกิจสังคมในมิติต่าง ๆ ของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง (สำนักวิจัยและสถิติ, 2557)

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การให้บริการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช

ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัยนี้ศึกษา การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การให้บริการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช เพื่อให้เข้าใจถึงกระบวนการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ เพื่อความรู้ความเข้าใจของประชาชน และในเชิงวิชาการ

ทบทวนวรรณกรรม

แผนยุทธศาสตร์ หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ของหน่วยงาน (Corporate Goal) แผนยุทธศาสตร์ถูกกำหนดขึ้นตามวิสัยทัศน์ของหน่วยงาน โดยมีการกำหนดผลผลิตทางความคิดร่วมกันของสมาชิกในหน่วยงานที่ได้ทำงานร่วมกัน วิสัยทัศน์เป็นความเห็นพ้องต้องกันขององค์กรว่าเป็นจุดหมายปลายทางที่หน่วยงานประสงค์จะไปให้ถึง และวิสัยทัศน์จะมีกำหนดวัตถุประสงค์ของวิสัยทัศน์ (Objective) ที่เป็นรูปธรรม และสามารถวัดได้นอกจากนั้นหน่วยงานยังสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี (Action Plan) โดยกำหนดเป้าหมายของแผนงาน/โครงการ ทรัพยากร/งบประมาณที่ต้องใช้ กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับ รวมไปถึงใช้ในการติดตาม ประเมินผลงานได้อีกด้วย (ศักดิ์พันธ์ ต้นวิมลรัตน์, 2557)

การกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางขององค์กร วิสัยทัศน์ (Vision) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้ให้ความหมายว่า “วิสัยทัศน์” หมายถึง สภาพที่ส่วนราชการต้องการเป็นในอนาคตวิสัยทัศน์อธิบายถึงทิศทางที่ส่วนราชการต้องการจะมุ่งไป สิ่งที่ส่วนราชการต้องการจะเป็น หรือ ภาพลักษณ์ที่ส่วนราชการต้องการในอนาคต โดยวิสัยทัศน์จะต้องเชื่อมโยงเป้าหมาย พันธกิจ ค่านิยม และ ความเชื่อมั่นเข้าด้วยกัน ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี 1) มีมุมมองแห่งอนาคต (Future Perspective) สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และค่านิยมองค์กร 2) ริเริ่มโดยผู้นำ และสมาชิกมีส่วนร่วมคิดและให้การสนับสนุน (Share and Supported) มีความน่าเชื่อถือ ทุกคนเต็มใจที่จะปฏิบัติตาม การมีส่วนร่วมของสมาชิกจะก่อให้เกิดความผูกพัน (Commitment) ร่วมกัน และทุกคนพร้อมที่จะให้การสนับสนุน 3) มีสาระครบถ้วน และชัดเจน (Comprehensive and Clear) สะท้อนให้เห็นถึงจุดหมาย ปลายทางและทิศทางที่จะก้าวไปในอนาคตที่ทุกคนเข้าใจง่าย 4) ให้ความฝันปลุกใจ (Positive and Inspiring) ทำลาย ทะเยอทะยาน สามารถปลูกเร้า และสร้างความคาดหวังที่เป็นสิ่งพึงปรารถนาที่มองเห็นได้

พันธกิจ (Mission) สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ให้ความหมายว่า “พันธกิจ” หมายถึง หน้าที่โดยรวมของส่วนราชการพันธกิจ เป็นการตอบคำถามว่า “ส่วนราชการต้องการบรรลุอะไร ” พันธกิจอาจกำหนดผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ 4 ส่วนเสียหรือกลุ่มเป้าหมายที่ส่วนราชการให้บริการความสามารถที่โดดเด่นของส่วนราชการหรือเทคโนโลยี ที่ส่วนราชการใช้ในการกำหนดพันธกิจจะต้องทราบว่าหน้าที่หรือภารกิจหลักตามกฎหมายที่องค์กรต้องดำเนินการคืออะไรและจำเป็นต้องทราบว่าเป้าประสงค์หรือผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน คือ

อะไร ดังนั้นพันธกิจจึงเป็นสิ่งที่องค์กรต้องปฏิบัติ (ตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย) เพื่อให้บรรลุ เป้าประสงค์และวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ การกำหนดพันธกิจทำให้เราทราบทิศทาง (Direction) และขอบเขต ของการดำเนินงานพันธกิจขององค์กรแบ่งได้ 2 ลักษณะ ได้แก่ 1) พันธกิจดั้งเดิมคือพันธกิจเดิมขององค์กรซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ขององค์กรที่สังคมกำหนดให้ หรือบทบาทหน้าที่ขององค์กรที่มีต่อสังคมพันธกิจนี้ถูกกำหนดเมื่อริเริ่มให้มีการก่อตั้งองค์กรและจะคงอยู่ กับองค์กรตลอดไปจะมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการปรับปรุงหรือปฏิรูปองค์กร 2) พันธกิจตามเป้าประสงค์เป็นพันธกิจที่องค์กรจะต้องปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามความคาดหวังของ องค์กรตามวิสัยทัศน์ที่ได้กำหนดไว้ ดังนั้นพันธกิจในส่วนนี้จึงปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

การกำหนดเป้าประสงค์/เป้าหมาย (Objective) สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ให้ความหมายว่า “เป้าประสงค์” หมายถึง สภาพในอนาคตหรือระดับผลการ ดำเนินการที่ต้องการบรรลุเป้าประสงค์เป็นได้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เป็นจุดหมายปลายทางที่ชี้ว่าการ ปฏิบัติการเป้าประสงค์ในเชิงปริมาณที่เป็นจุดหรือช่วงที่เป็นตัวเลขมัก เรียกว่า “เป้าหมาย” เป้าหมายอาจ เป็นการคาดการณ์จากข้อมูลเชิงปริมาณเทียบหรือข้อมูลเชิงแข่งขัน (นฤมล สุนสวัสดิ์, 2559)

ค่านิยม (Values) สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ให้ความหมายว่า “ค่านิยม” หมายถึง หลักการและพฤติกรรมชี้นำที่คาดหวัง ให้ส่วนราชการและบุคลากรปฏิบัติค่านิยมสะท้อนและเสริมสร้างวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ของส่วนราชการ ค่านิยมสนับสนุนและชี้นำการตัดสินใจของบุคลากรทุกคนและช่วยให้ส่วนราชการบรรลุพันธกิจและวิสัยทัศน์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

การวิเคราะห์ลักษณะสำคัญขององค์กร (SWOT Analysis) การวิเคราะห์ SWOT เป็นกระบวนการสำคัญในการสำคัญในการตั้งประเด็นคำถามและมุ่งหา คำตอบที่จะนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ในการบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาเป็นการศึกษาหาเหตุผลเกี่ยวกับปัจจัย ต่างๆที่มีผลต่อการดำเนินงานขององค์กรโดยมีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณา ดังนี้

1. สถานการณ์ในขณะนั้นเป็นอย่างไร
2. สถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของบุคลากรหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด
3. อะไรคือมูลเหตุที่ทำให้เกิดสภาพการณ์เช่นนั้น
4. มีใครบ้างที่เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องและ/หรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
5. องค์กรมีขีดความสามารถในการเผชิญและแก้ไขปัญหาหรือไม่ ในการระบุประเด็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบริหารจัดการภายในองค์กรควรพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมภายนอกที่มีประเด็นใดที่เป็นโอกาสหรือเป็นแรงที่เอื้อต่อการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนา และมีประเด็นใดที่เป็นภัยคุกคามหรือเป็นอุปสรรคที่ทำให้การบริหารงานสะดุดหยุดลงหรือเกิดปัญหา

1. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เป็นการตรวจสอบประเมินและกรองปัจจัยหรือข้อมูล จากสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีผลกระทบต่อองค์กร เพื่อหาโอกาสและภัยคุกคามได้แก่ภาวะเศรษฐกิจ และสังคมการ

พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศการเมืองและกฎหมายความต้องการของผู้รับบริการนโยบาย รัฐบาลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนถึงสถานการณ์ต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

2. การวิเคราะห์สถานการณ์ภายใน เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อนขององค์กรโดยทั่วไปจะพิจารณา จาก McKinsey 7S Framework ดังนี้คือ

2.1 โครงสร้างองค์กร (Structure)

2.2 ระบบการปฏิบัติงาน (System)

2.3 จำนวนบุคลากร (Staff)

2.4 ความสามารถของบุคลากร (Skill)

2.5 ยุทธศาสตร์/กลยุทธ์องค์กร (Strategy)

2.6 รูปแบบการบริหาร (Style)

2.7 วิสัยทัศน์/ ค่านิยมร่วมในการปฏิบัติงาน (Share values) จากนั้น คือการนำประเด็นการวิเคราะห์ที่รวบรวมได้จากการทำ SWOT ทั้งหมดมาจัดอันดับ ความสำคัญ เพื่อให้ง่ายต่อการประเมินสถานะแวดล้อมโดยการนำโอกาสและข้อจำกัดซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกจุดแข็งและจุดอ่อนซึ่งเป็นปัจจัยภายในองค์กรมาลงผัง (TOWS Matrix) โดยผังจะประกอบด้วย ปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในตัดกันในลักษณะเป็น Graph นำมาวิเคราะห์ SWOT Analysis จะได้น้ำหนักความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรการเก็บข้อมูลและประมวลผลน้ำหนักจะทำให้สามารถกำหนดตำแหน่งขององค์กรได้ (พรพรม ไขชัยภูมิ และภรณ์ ศิริโชติ, 2556; สมคิด คำแหง, สมบัติ บุญเลี้ยง, ณัฐวุฒิ บึงจันทร์, และอภิไท สอนทอง, 2558; ญาณี แสงสาย, 2561; ปาริชาติ ชาลีเครือ, 2561; ปิยะ กล้าประเสริฐ, 2562)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การให้บริการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative approach) ซึ่งมีประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย รวมถึงการวิเคราะห์ผลการวิจัย ดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา จำนวน 177,401 คน จังหวัดพัทลุง จำนวน 79,550 คน และจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 221,993 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ทั้งชายและหญิง ซึ่งอาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา จำนวน 426 คน จังหวัดพัทลุง จำนวน 425 คน และจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 426 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่เพิ่มจากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างของทาโรยามาเน่ (Yamane, 1973) 10% ของกลุ่มตัวอย่างที่

กำหนดไว้ เนื่องจากผู้สูงอายุมีข้อจำกัดในการให้ข้อมูลอันอาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดที่ส่งผลให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้

เครื่องมือ

การวิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสอบถามความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช โดยแบ่งรายละเอียดความต้องการเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการด้านจิตใจ และความต้องการด้านสังคมและเศรษฐกิจและใช้มาตรวัดแบบของไลเคิร์ต (Likert's Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยผู้วิจัยให้คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการจำแนกข้อมูลและเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลแต่ละกลุ่ม โดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ด้วยการวิเคราะห์ความสอดคล้อง (Item Objective Congruence) (บุญญพัฒน์ ไชยมะ, 2556)

สรุปผลการวิจัย

1) ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไป พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.4 ในขณะที่ผู้สูงอายุที่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 31.6 และมีอายุอยู่ในระหว่าง 60-64 ปีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมาอายุอยู่ในระหว่าง 65-69 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.2 และ 70-74 ปีตามลำดับคิดเป็นร้อยละ 21.7 ในขณะที่ผู้สูงอายุอายุ 80 ปีขึ้นไปจะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในอัตราต่ำที่สุดคิดเป็นร้อยละ 7.9 เท่านั้น และเมื่อพิจารณาถึงด้านสถานภาพพบว่า สถานภาพสมรสมีอัตรามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.6 รองลงมาคือ สถานภาพหม้าย/หย่า คิดเป็นร้อยละ 28.3 และสุดท้ายคือสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 9.1 ในด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจากจำนวนทั้งหมด 1,277 คน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.1 ในขณะที่ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 15 และมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 6.4 เท่านั้น นอกจากนี้ด้านอาชีพพบว่า ผู้สูงอายุในพื้นที่ 3 จังหวัดส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 49.4 รองลงมาคือว่างงาน หรือไม่ได้ประกอบอาชีพใด ๆ คิดเป็นร้อยละ 20.4 และอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 11.1 ตามลำดับ และสุดท้ายที่ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลทั่วไปคือระดับรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้สูงอายุในพื้นที่ 3 จังหวัดพบว่า มีรายได้ต่ำกว่า 3,001 บาทในอัตราสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.3 รองลงมาได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 31.2 และรายได้ระหว่าง 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.6 ตามลำดับ

2) ผลการศึกษาความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่าความต้องการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน

ระดับสูงสุดคือ ด้านที่ 2 ความต้องการด้านจิตใจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.46 โดยผู้สูงอายุมีความต้องการมีจิตใจที่เข้มแข็ง และอารมณ์แจ่มใสสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.57 และผู้สูงอายุมีความต้องการอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ชีวิตประจำวันเป็นลำดับที่ 2 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.55 และผู้สูงอายุมีความต้องการอยู่ในบรรยากาศหรือสภาพแวดล้อมที่ตนเองพึงพอใจมากที่สุดเป็นลำดับที่ 3 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.48 โดยเมื่อพิจารณาความต้องการลำดับสุดท้ายคือลำดับที่ 8 พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการเข้าร่วมชมรมผู้สูงอายุ ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.37 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงมล ภูวนล, พชรินทร์ สิริสุนทร, เสรี พงศ์พิศ, และศุภสิทธิ์ พรรณนารุโณทัย (2557) ทำการศึกษา การวิจัยและพัฒนานี้เป็นการพัฒนารูปแบบ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ คุณลักษณะ การพัฒนารูปแบบ และแนวทางการเป็นเมืองผู้สูงอายุอยู่สบาย พบว่ารูปแบบการเป็นเมืองผู้สูงอายุอยู่สบายประกอบด้วย 5 กระบวนการ 1) กระบวนการระบุพื้นที่เป้าหมาย 2) กระบวนการสร้างสำนึก ทางประวัติศาสตร์ 3) กระบวนการพัฒนาการมีส่วนร่วม 4) กระบวนการสร้างจินตนาการทางสังคมวิทยา และ 5) กระบวนการตรวจสอบความถูกต้อง

ในขณะที่ความต้องการด้านสวัสดิการของผู้สูงอายุที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับรองลงมา ระดับที่ 2 คือ ความต้องการด้านร่างกาย ซึ่งมีค่าเฉลี่ย 4.42 โดยประเด็นความต้องการนั้นพบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการที่จะได้รับการรักษาพยาบาลอย่างสะดวกและรวดเร็วเมื่อเจ็บป่วยฉุกเฉินมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.58 นอกจากนี้ผู้สูงอายุมีความต้องการอาศัยอยู่ในชุมชนที่มีอากาศบริสุทธิ์และสิ่งแวดล้อมที่ดีมากที่สุดเป็นลำดับที่ 2 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.58 และผู้สูงอายุมีความต้องการสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ สามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องการได้มากที่สุดเป็นลำดับที่ 3 ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.58 ในขณะที่ความต้องการลำดับสุดท้ายคือลำดับที่ 20 พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการให้มีสถานที่ออกกำลังกาย และกิจกรรมการออกกำลังกาย อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สุขภาพแข็งแรง ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.30 และลำดับความต้องการสุดท้ายจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สูงอายุในพื้นที่ 3 จังหวัด พบว่าความต้องการด้านสังคมและเศรษฐกิจอยู่ในลำดับท้ายสุด เมื่อแปลผลพบว่าอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.19 โดยประเด็นความต้องการด้านสวัสดิการที่ผู้สูงอายุมีความต้องการมากที่สุดคือ ผู้สูงอายุมีความต้องการให้มีการเพิ่มจำนวนเงินเบี้ยยังชีพรายเดือนแก่ผู้สูงอายุที่ขาดผู้ดูแลและไม่มีอาชีพมากที่สุดเป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.51 ผู้สูงอายุมีความต้องการสวัสดิการเบี้ยยังชีพจากรัฐมากที่สุดเป็นลำดับที่ 2 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.49 และผู้สูงอายุมีความต้องการให้มีการจัดตั้งกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในชุมชนเพื่อเก็บออมเงินไว้ใช้ในยามชราภาพมากที่สุดเป็นลำดับที่ 3 คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.43 ในขณะที่ความต้องการลำดับสุดท้ายคือลำดับที่ 20 พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการให้รัฐจัดสวัสดิการที่อยู่อาศัยเฉพาะผู้สูงอายุอาศัยอยู่ร่วมกัน ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.76 สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ปาริชาติ ชาลีเครือ (2561) พบว่าการจัดสวัสดิการที่ผู้สูงอายุต้องการได้แก่ การจัดสวัสดิการสังคม ได้แก่ การประกันสังคม การได้รับการช่วยเหลือสาธารณะสุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัยการมีงานทำ มีรายได้ นันทนาการ และการบริการสังคม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

การกำหนดแผนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาควรมีการผสมผสานด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และยุทธศาสตร์นั้น ให้เห็นถึงความเป็นรูปธรรมของพันธกิจ และตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ของแผนยุทธศาสตร์อีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

2.1 ควรจัดตั้งหน่วยงานภายในเพื่อรับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับการเพิ่มคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ตามปัจจัยที่เป็นผลของการวิจัยนี้อย่างจริงจังให้หน่วยงานภายในที่จัดตั้งขึ้นดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

2.2 ภารกิจเร่งด่วน การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การให้บริการผู้สูงอายุที่สอดคล้องกับความต้องการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดสงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช คือ การจัดสวัสดิการสังคม ได้แก่ การผู้สูงอายุที่บ้าน ประกันสังคม กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนดูแลสถานสงเคราะห์ด้านรักษาพยาบาล ผู้สูงอายุที่ขาดที่พึ่ง การฝึกอาชีพ การดูแลสถานสงเคราะห์ด้านศาสนกิจ งานอดิเรก ชมรมผู้สูงอายุ ศูนย์ดูแลผู้สูงอายุเวลากลางวัน บริการเยี่ยมผู้สูงอายุที่บ้าน บริการด้านกีฬา หรือนันทนาการ เป็นต้น

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไปควรมีการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบในการบริหารจัดการแต่ละปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จในการเพิ่มคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

เอกสารอ้างอิง

- กมล สุกิน. (2554). 4 มิติ สู่คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในชุมชน. กรุงเทพฯ: ที คิว พี.
- กรกช สังขชาติ. (2536). ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผู้สูงอายุ. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2558). ประชากรผู้สูงอายุไทย: ปัจจุบัน และอนาคต. สืบค้น 12 มกราคม 2559, จาก https://www.msociety.go.th/article_attach/13225/17347.pdf.
- ญาณิ แสงสาย. (2561). ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม (ฉบับพิเศษการประชุมพยาบาลครั้งที่ 25), 78-86.
- ณัฐพงษ์ พบสมัย. (2551). ความต้องการบริการด้านการดูแลระยะยาวแบบเป็นทางการสำหรับผู้สูงอายุ ในประเทศไทย (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงกมล ภูวนล, พชรินทร์ สิริสุนทร, เสรี พงศ์พิศ, และศุภสิทธิ์ พรธมนารุณทัย. (2557). การพัฒนารูปแบบเมืองผู้สูงอายุอยู่สบาย. วารสารสุขศึกษา, 37(126), 82-101.
- เทอดเกียรติ ขุนแผ้ว. (2547). การดูแลสุขภาพตนเองของผู้สูงอายุมุสลิม (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นเรศพรบุรี เรื่องพวงศศักดิ์. (2550). การจัดทำแผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุโดยกระบวนการมีส่วนร่วมด้วยเทคนิค A-I-C ของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ตำบลทุ่งหลวง อำเภอบางแพ้ว จังหวัดราชบุรี ปี 2549

- (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- นฤมล สุ่มสวัสดิ์. (2558). การตั้งเป้าหมายของชีวิตและการทำงาน. *Journal of Information*, 14(2), 21-36.
- นันทนา อยู่สบาย. (2557). *ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบลศิระจร* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชบุรี.
- ปาริชาติ ขาสีเครือ. (2561). ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ. *Journal of MCU Peace Studies*, 6(4), 1620-1632.
- ปิยะ กล้าประเสริฐ. (2562). ข้อเสนอเชิงนโยบายในการเตรียมความพร้อมด้านบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีในการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ. *Journal of MCU Peace Studies*, 6(4), 1607-1619.
- บุญญพัฒน์ ไชยเมธ. (2556). การกำหนดขนาดตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงพรรณนาในงานสาธารณสุข. *Thaksin University Journal*, 16(2), 9-18.
- พรพรม ไชยภูมิ, และภรณ์ ศิริโชติ. (2013). ความ ต้องการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลโนนไทย อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา. *Humanities and Social Sciences*, 28(1), 85-100.
- พรอนันต์ กิตติมันคง. (2547). *การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ระพีพรรณ คำหอม และคณะ. (2542). *การประเมินโครงการบริการสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในประเทศไทย* (รายงานการวิจัย). นนทบุรี: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข.
- ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, เล็ก สมบัติ, ปรียานุช โชคธนวนิชย์, และ ธนิกานต์ ศักดาพร. (2552). *โครงการตัวแบบการดูแลผู้สูงอายุที่ดีของครอบครัวและชุมชนชนบทไทย* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) ร่วมกับมูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- ศักดิ์พันธ์์ ดันวิมลรัตน์. (2557). รูปแบบการวางแผนยุทธศาสตร์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศิลปากร. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 7(2), 1007-1024.
- ศิริพันธุ์ สาสัจย์, ทศนา ชูวรรณะปกรณ์, เตือนใจ ภักดีพรหม, เพ็ญจันทร์ เลิศรัตน์, และ ผ่องพรรณ อรุณแสง. (2552). *รายงานวิจัยเรื่อง การศึกษาสถานดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในประเทศไทย* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.
- ศุทธิพนิต บุญเรือง. (2550). *ความคาดหวังของประชาชนต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลพยุห์ จังหวัดศรีสะเกษ* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สมคิด คำแหง, สมบัติ บุญเลี้ยง, ณัฐวุฒิ บึงจันทร์, และอภิไท สอนทอง. (2558). นโยบายรัฐกับการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในชุมชนจังหวัดพิษณุโลก. *Mekong-Salween Civilization Studies Journal*, 6(2), 177-196.
- สัมฤทธิ์ ศรีธารงสวัสดิ์ และกนิษฐา บุญธรรมเจริญ. (2553). *การสังเคราะห์ระบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวสำหรับประเทศไทย* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: ที คิว พี.
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2554). *สังคมผู้สูงอายุ : แนวทางและมาตรการ รองรับปัญหาในอนาคต. ใน รายงานการประชุมระดมความคิดเห็นเพื่อกำหนดกรอบการวิจัย*. กรุงเทพฯ: องค์การส่งเสริมการค้าผ่านศึกในพระบรมราชูปถัมภ์.
- สำนักวิจัยและสถิติ. (2557). *สังคมสูงวัยในอาเซียน* (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: บริษัท ไทยรับประกันภัยต่อ จำกัด (มหาชน).
- สุนันทา เชื้อชาติ และศรัณยา บุณนาค. (2553). *รูปแบบการใช้ชีวิตปัญหาด้านสังคม สุขภาพ การเงิน และการจัดที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุในภาคใต้* (รายงานการวิจัย). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- อังคณา ฉายวิริยะ. (2556). เตรียมสังคมไทยให้พร้อมรับสังคมผู้สูงอายุ. *วารสารเศรษฐกิจและสังคม*. 50(4). 6-12.
- อุมาภรณ์ ผ่องจิตต์. (2544). *การพัฒนาแบบการให้บริการสำหรับผู้สูงอายุตามแนวคิดครอบครัวเป็นฐาน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

References

- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory statistics*, (Second Edition). New York: Harper & Row.

จริยธรรมในการตีพิมพ์บทความวิชาการ

วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการมีความประสงค์ให้การตีพิมพ์วารสารเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ถูกต้อง และเป็นที่ยอมรับ ตามหลักจริยธรรมในการตีพิมพ์ผลงานในวารสารวิชาการ (Publication Ethics) สอดคล้องกับมาตรฐานการตีพิมพ์นานาชาติ และจริยธรรมในการตีพิมพ์บทความตามข้อกำหนดของ Committee on Publication Ethics (COPE) จึงได้กำหนดจริยธรรมของการตีพิมพ์ ดังนี้

สำหรับผู้เขียน(Authors)

1. ผู้เขียนจะต้องรับรองว่าผลงานที่ส่งเข้ารับการพิจารณาตีพิมพ์ เป็นผลงานใหม่ ไม่มีการคัดลอก ไม่เคยตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน หากวารสารตรวจสอบพบการกระทำดังกล่าว จะถูกขึ้นบัญชีดำและไม่อนุญาตให้ตีพิมพ์ในวารสารอีกต่อไป
2. ผู้เขียนต้องรับรองว่าผลงานวิจัยหรือผลงานวิชาการ ที่ส่งเข้ารับการพิจารณาตีพิมพ์ เป็นผลงานของผู้เขียน และผู้เขียนร่วมตามชื่อที่ปรากฏไว้จริง
3. ผู้เขียนต้องอ้างอิงผลงานวิชาการของผู้อื่นให้ครบถ้วนและระบุไว้ในเอกสารอ้างอิงตามหลักเกณฑ์ของวารสาร หากมีการนำข้อความมาใช้ในผลงานของตนเอง รวมถึงรูปแบบการอ้างอิงต้องถูกต้อง และไม่ใช้การคัดลอกผลงาน
4. ผู้เขียนต้องรับรองว่าผลงานที่ส่งเข้ารับการพิจารณา เป็นรายงานข้อมูลและผลการวิจัยที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยจริง และรับผิดชอบต่อความคิดเห็นหรือข้อสรุปในบทความที่นำมาตีพิมพ์
5. หากเป็นบทความวิจัยที่ได้รับทุนการสนับสนุน ผู้เขียนต้องระบุแหล่งทุนที่สนับสนุนการทำงานวิจัยของท่านในบทความ เช่นในกิตติกรรมประกาศ หรือที่หนึ่งในใดในบทความนั้น หรือต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อนอย่างชัดเจน (ถ้ามี)
6. หากทางวารสารตรวจสอบพบการคัดลอกผลงานไม่ว่ากรณีใดก็ตาม ทางวารสารขอสงวนสิทธิ์ไม่รับพิจารณาบุคคลผู้นั้นตลอดไป

สำหรับกองบรรณาธิการ (Editors)

1. กองบรรณาธิการวารสารจะไม่รับตีพิมพ์ผลงานที่ได้ตีพิมพ์ที่อื่นมาก่อน หรืออยู่ในระหว่างพิจารณาจากวารสารหรือแหล่งสิ่งพิมพ์อื่น
2. กองบรรณาธิการวารสารมีระบบการตรวจสอบการตีพิมพ์ซ้ำ/ซ้ำซ้อน (Duplications/Plagiarism) อย่างเคร่งครัด โดยระบบ เช่น อักษรวิสุทธิ ระบบค้นหาออนไลน์ (GOOGLE) Turnitin เพื่อให้แน่ใจว่าบทความที่จะตีพิมพ์ไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น ทั้งนี้ หากตรวจพบกองบรรณาธิการจะหยุดดำเนินการและปฏิเสธการตีพิมพ์ผลงานพร้อมขึ้นบัญชีดำในทันที

3. กองบรรณาธิการวารสารพิจารณาและกลั่นกรองคุณภาพขึ้นต้นว่าบทความมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของวารสาร และเมื่อได้รับให้เข้าพิจารณาแล้ว ต้องผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่
4. กองบรรณาธิการวารสารต้องตัดสินใจโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ โดยคำแนะนำในการแก้ไขและผลการพิจารณา อย่างน้อย 1 ท่านต้องให้ผ่านถึงจะได้รับการพิจารณาตีพิมพ์
5. กองบรรณาธิการวารสารจะไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียนและผู้ประเมินบทความ ไม่ว่ากรณีใด ๆ
6. กองบรรณาธิการวารสารจะต้องไม่กระทำการใด ๆ อันจะเป็นผลให้ผลประโยชน์ขัดกัน (conflict of interest) เช่น หัวหน้ากองบรรณาธิการตีพิมพ์ในวารสารเอง กองบรรณาธิการตีพิมพ์ในวารสาร โดยมีส่วนเกี่ยวข้องในการพิจารณาผลงาน ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใดๆ กับผู้เขียน ผู้ประเมินบทความ และบุคคลอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องรักษามาตรฐาน รวมถึง พัฒนาวารสารให้มีคุณภาพและมีความทันสมัยอยู่เสมอ

สำหรับผู้ประเมินบทความ (Reviewers)

1. วารสารจะแต่งตั้งให้ผู้ประเมินที่มีความเชี่ยวชาญ ให้การประเมินด้วยความรู้ ความเชี่ยวชาญ และปฏิบัติตามกระบวนการประเมิน ปราศจากอคติและความคิดเห็นส่วนตัวมาร่วมเป็นเกณฑ์ในการประเมินบทความ รวมทั้งต้องประเมินบทความภายในระยะเวลาที่วารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการกำหนด ทั้งนี้ หากผู้ประเมินท่านใดไม่อ่านหรือพิจารณาผลงานล่าช้า วารสารขอสงวนสิทธิ์ ในการเปลี่ยนผู้ประเมิน เพื่อความรวดเร็วในการอ่านผลงานในทันที
2. ผู้ประเมินบทความจะต้องพิจารณาคุณภาพจากคุณภาพของผลงาน ความทันสมัย และความชัดเจนของเนื้อหาในบทความ รวมถึง การวิเคราะห์และการเข้มข้นของผลงาน
3. ผู้ประเมินบทความจะต้องพิจารณาและระบุผลงานวิจัยที่สำคัญ ที่เกี่ยวข้องกับผลงานทางวิชาการนั้น เพื่อเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์ทางวิชาการ ทั้งเนื้อหาและวิธีการวิจัย รวมถึงผลการวิจัยด้วย
4. หากผู้ประเมินพบว่าต้นฉบับใดมีการคัดลอกผลงานและซ้ำซ้อนของผลงานจากผู้เขียน ให้แจ้งข้อมูลที่ตรวจพบมายังกองบรรณาธิการวารสาร
5. ผู้ประเมินบทความต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความไม่ว่ากรณีใด ๆ
6. ผู้ประเมินบทความต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ กับผู้เขียน เช่น การรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เป็นผู้ส่งผลงานและอ่านงานของตนเอง เป็นผู้ร่วมโครงการ ผู้ร่วมงาน หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

รูปแบบการนำเสนอบทความสำหรับวารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ

องค์ประกอบของบทความ

เพื่อให้องค์ประกอบของบทความมีความสอดคล้องกัน ดังนั้น ผู้ส่งบทความจะต้องมีองค์ประกอบตามกำหนดในตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1: องค์ประกอบของบทความ

บทความวิชาการ	บทความวิจัย
1. ชื่อบทความและชื่อผู้เขียนบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	1. ชื่อบทความและชื่อผู้เขียนบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. บทคัดย่อ (Abstract) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประมาณ 100-250 คำ รวมทั้งระบุคำสำคัญ (Keyword) ไม่เกิน 5 คำ	2. บทคัดย่อ (Abstract) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ประมาณ 100-250 คำ รวมทั้งระบุคำสำคัญ (Keyword) ไม่เกิน 5 คำ
3. บทนำ (Introduction)	3. บทนำ (Introduction)
4. ลำดับเนื้อหา (Content) ตามความเหมาะสม	4. วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)
5. สรุป (Conclusion)	5. ประโยชน์ของการวิจัย (Research Contributions)
6. บรรณานุกรม (References)	6. การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)
	7. ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)
	8. ผลการวิจัย (Research Finding)
	9. อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)
	10. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (Acknowledgement (If any))
	11. บรรณานุกรม (References)

เงื่อนไขการรับบทความ

- ผู้แต่งและผู้ส่งที่ต้องการตีพิมพ์ต้นฉบับจะต้องพิมพ์ตามรูปแบบและขนาดตัวอักษรตามรูปแบบ (Template) ที่กำหนดไว้
- ผู้แต่งและผู้ส่งต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์จะต้องรับรองว่าไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ใดมาก่อน ยกเว้นรายงานการวิจัยวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่การคัดลอกผลงาน รวมถึงไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณารอตีพิมพ์

3. ต้นฉบับของบทความที่ส่งเข้ารับการพิจารณาตีพิมพ์ จะต้องผ่านการตรวจการคัดลอกผลงาน โดยบรรณาธิการฝ่ายจัดการ ทั้งระบบอักขรวิธี ระบบค้นหาออนไลน์ต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์การตรวจสอบไม่เกินร้อยละ 20

4. วารสารรับผลงานทางวิชาการที่ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีความยาวไม่น้อยกว่า 5 หน้า และไม่เกิน 15 หน้า พิมพ์ต้นฉบับด้วยกระดาษขนาด A4 หน้าเดียว

5. การอ้างอิงในเนื้อหา (In-text Citation) และเอกสารอ้างอิง (References) ทำบทความ ถ้าเป็นภาษาไทยให้ใส่ภาษาไทย ถ้าเป็นภาษาอังกฤษให้ใส่ภาษาอังกฤษ โดยการอ้างอิงตามรูปแบบ APA 6th Edition

6. ผู้พิจารณาไม่ทราบชื่อผู้แต่ง และผู้แต่งไม่ทราบชื่อผู้พิจารณา โดยเด็ดขาด (Double Blind Review) และจะต้องผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาอย่างน้อย 2 คน โดยจะต้องได้รับการผ่านตอบตกลงจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสองคน หรือผู้อ่านพิจารณาให้ผ่านและสามารถตีพิมพ์ ได้อย่างน้อย จำนวน 1 ท่าน และขอให้ผู้ส่งต้นฉบับพิมพ์ชื่อ และสังกัด บนหน้าแรกของผลงานเท่านั้น

7. โครงสร้างบทความเป็นไปตามองค์ประกอบของบทความ ทั้งบทความวิชาการและบทความวิจัย

8. ตั้งแต่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป นโยบายใหม่ของวารสารศิลปศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ บทความต้นฉบับใด ไม่มีหัวข้อหลักครบถ้วน จะไม่รับพิจารณาทันที

9. ตารางหรือรูปประกอบต้องระบุ หัวข้อให้ชัดเจน อาจเป็นภาพสไลด์ ภาพสี ภาพขาวดำก็ได้ แต่ควรมีความขาว-ดำชัดเจนและมีความละเอียดภาพที่สูง

10. การส่งไฟล์บทความต้นฉบับให้ส่งผ่านเว็บไซต์ http://dsil.flas.kps.ku.ac.th/sil_journal/submission.php เท่านั้น

การเขียนอ้างอิง

1. อ้างอิงในเนื้อหา

ชื่อ นามสกุล./ (ปีพิมพ์);/ชื่อ นามสกุล./ (ปีพิมพ์)

2. อ้างอิงในเอกสารอ้างอิง

2.1 จากหนังสือ

ชื่อ นามสกุล./ (ปี พ.ศ.)./ชื่อหนังสือ./ครั้งที่พิมพ์ (ถ้ามี)./เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

2.2 อ้างอิงจากหนังสือแปล

ชื่อ นามสกุลต้นฉบับ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่องที่แปล[ชื่อต้นฉบับ]/(ชื่อผู้แปล, ผู้แปล)./สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์./ (ต้นฉบับพิมพ์)/ปี/ค.ศ./หรือ/พ.ศ.)

2.3 อ้างอิงจากบทความ หรือบทหนึ่งในหนังสือ

ชื่อ นามสกุล./ (ปีพิมพ์). /ชื่อบทความ./ใน/ชื่อหนังสือ./ชื่อผู้รวบรวมหรือชื่อบรรณาธิการ./สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์, /ปีที่พิมพ์./หน้า

2.4 อ้างอิงจากวารสาร

ชื่อ นามสกุล./ (ปีพิมพ์). /ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่). /เลขหน้า.

2.5 อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์

ชื่อ นามสกุล./ (ปีพิมพ์). /ชื่อเรื่อง(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทหรือปริญญาเอก หรือ ดุษฎีบัณฑิต). /สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

2.6 อ้างอิงจากเอกสารในการประชุมวิชาการ

ชื่อ นามสกุล./ (ปีพิมพ์). /ชื่อบทความหรือชื่อเรื่องของบท./ใน/หรือ/In/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก. หรือ Ed. หรือ Eds.), /ชื่อการประชุม (น. หรือ p. หรือ pp. เลขหน้า). /สถานที่พิมพ์: /สำนักพิมพ์.

2.7 อ้างอิงจากการสัมภาษณ์

ชื่อ นามสกุลผู้ให้สัมภาษณ์./ตำแหน่ง(ถ้ามี). /สัมภาษณ์./วัน เดือน ปี.

2.8 อ้างอิงจากการสืบค้นทางเว็บไซต์

ชื่อ นามสกุล./ (ปีพิมพ์). /ชื่อบทความ./สืบค้น วัน เดือน ปี./จาก/http://www.xxxxxxxxxx.

